

СЪДЪРЖАНИЕ

ЕВРОПЕЙСКИ И НАЦИОНАЛНИ МЛАДЕЖКИ СЕКТОРНИ ПОЛИТИКИ	3
ЕТАПИ НА РАЗВИТИЕ НА ЕВРОПЕЙСКАТА ПОЛИТИКА ЗА МЛАДЕЖТА	3
СТРАТЕГИЯ НА ЕС ЗА МЛАДЕЖТА: ИНВЕСТИРАНЕ В МЛАДИТЕ ХОРА И МОБИЛИЗИРАНЕ НА ТЕХНИЯ ПОТЕНЦИАЛ	5
ДЪРЖАВНИ И МЕСТНИ СТРУКТУРИ ЗА МЛАДЕЖТА В СТРАНИТЕ ЧЛЕНКИ НА ЕС	9
ЕВРОПЕЙСКАТА ПОЛИТИКА ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ПЪЛНО- ЦЕННО УЧАСТИЕ НА МЛАДИТЕ ХОРА В ГРАЖДАНСКИЯ ЖИВОТ	13
НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА ПОЛИТИКАТА ЗА МЛАДЕЖТА В АВСТРИЯ .	16
ПОЛИТИКАТА ЗА РАБОТА С МЛАДЕЖТА В СЛОВАКИЯ	20
ЕВРОПЕЙСКИ И НАЦИОНАЛНИ МЛАДЕЖКИ МРЕЖИ	25
ПРЕЖДЕВРЕМЕННО НАПУСКАНЕ НА ОБРАЗОВАНИЕТО В ЕВРОПЕЙСКИТЕ СТРАНИ - ИЗСЛЕДВАНЕ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ МЛАДЕЖКИ ФОРУМ	25
МЕЖДУНАРОДНИ МЛАДЕЖКИ ПРОЯВИ И ИНИЦИАТИВИ	30
МЕЖДУНАРОДНАТА МЛАДЕЖКА ДЕЙНОСТ В ГЕРМАНИЯ – СПОДЕЛЕН ОПИТ И ПРЕПОРЪКИ ЗА РАБОТА	30
РАБОТА С МЛАДЕЖИ ОТ РОМСКИ ПРОИЗХОД И СИНТИ В АВСТРИЯ	33
ЦИФРИ И ФАКТИ	36
СТАТИСТИЧЕСКИ ДАННИ ЗА ДЕЛА НА ДЕЦАТА И МЛАДЕЖИТЕ ПО ВЪЗРАСТОВИ ГРУПИ В ЕВРОПА	36
НИВО НА ОБРАЗОВАНИЕ В ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ ПРЕЗ 2006 г.: МЛАДЕЖИ НА ВЪЗРАСТ 20-24 Г., ЗАВЪРШИЛИ ПОНЕ ВТОРИ ЕТАП НА СРЕДНО ОБРАЗОВАНИЕ	37
МЛАДЕЖИ ОТ ЕВРОПЕЙСКИТЕ СТРАНИ, КОИТО НЕ УЧАТ И НЕ РАБОТЯТ ПРЕЗ 2007 ГОДИНА (ДЯЛ ОТ НАСЕЛЕНИЕТО В СЪЩАТА ВЪЗРАСТОВА ГРУПА В ПРОЦЕНТИ) ..	38
СТАТИСТИЧЕСКИ ДАННИ ЗА МЛАДЕЖТА В ЕС	39
ПРЕДСТАВЯМЕ ВИ	40
ЕВРОПЕЙСКИ МЛАДЕЖКИ ПОРТАЛ	40
ЕВРОПЕЙСКИ МЛАДЕЖКИ ФОРУМ	40
НОВИ ИНФОРМАЦИОННИ ПРОДУКТИ НА НАЦИД	42
ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ	45

Бюлетинът INFOсвят
се изготвя по материали от реномирани
чуждестранни източници.

Редакционен съвет:
Ваня Грашкина, Росен Чолаков,
Яна Панова, Мария Стоянова,
Юлия Дичева

Отговорен редактор:
Мария Стоянова
Стилов редактор:
Нели Колева

Адрес: бул. "Д-р Г. М. Димитров" № 52 А
1125 София
тел.: 817 38 60
e-mail: requests@nacid.bg

ISSN 1312-473

ЕВРОПЕЙСКИ И НАЦИОНАЛНИ МЛАДЕЖКИ СЕКТОРНИ ПОЛИТИКИ

ЕТАПИ НА РАЗВИТИЕ НА ЕВРОПЕЙСКАТА ПОЛИТИКА ЗА МЛАДЕЖТА

Политиката за младежта в Европа прави голяма крачка в своето развитие с публикуването през 2001 г. на Бялата книга „Нов тласък за младежта в Европа“. В нея са определени четири основни цели:

- участие на младите хора в гражданското общество и проява на активна гражданска позиция;
- подобряване на информацията и на съществуващите информационни услуги, адресирани към младите хора;
- увеличаване на доброволческите дейности сред младите хора;
- насърчаване на по-доброто разбиране и познаване на младежта.

Основни етапи на развитие на политиката за младежта след 2001 година

2001	Бяла книга (период на консултации 18 месеца)
2002	Отворен метод на координация
2003	Приемане на общи цели за информиране на младите хора
2004	Създаване на европейски портал за младежта
2005	Европейски младежки пакт Европейска седмица на младежта
2006	Съобщение на ЕК за младеж. политика
2007	„Младежта в действие“ стартира Евродеск в „Младежта в действие“ „Структурен диалог“ с младежта Европейска седмица на младежта
2008	Бъдещи предизвикателства Европейска седмица на младежта Евродеск с нова мисия
2009	Обновена рамка за европейско сътрудничество

През 2002 г. ЕС създава действащата рамка за европейско сътрудничество в политиката за младежта и приема отворения метод на координация като основен механизъм за обсъждане и преодоляване на проблемите на младите хора.

В развитието на европейската политика за младежта важно значение има подходът, възприет от ЕК за провеждане на широки консултации с младите хора. За прилагането на този подход ЕК специално използва провеждането на европейските седмици на младежта през 2005, 2007 и 2008 г. с цел да се чуят идеите на младите хора.

През 2007 г. ЕК предприема политика на структурен диалог, която се изразява в създаването на постоянно действаща връзка между органите на властта на всички равнища на управление и младите хора. Структурният диалог означава, че правителствата и администрациите, включително институциите на ЕС, провеждат дискусия с младите хора по избрани теми с цел да постигнат полезни резултати в развитието на политиките за младежта.

През 2008 г. ЕК започва нов цикъл на структурния диалог, като призовава младите хора да изразят своите идеи за бъдещите предизвикателства, които стоят пред тях през следващите десет години.

ЕС предоставя на младите хора много възможности, които са пряк резултат от политиката за младежта и на произтичащите от нея програми като: „Младежта в действие“ (2007-2013), финансираща и подкрепяща обмена на младите хора; „Еразъм“, подобряваща качеството на образование и повишаваща мобилността на студенти и преподаватели в Европа; инициативи за осигуряване на възможности за доброволчески дейности сред младите хора и др.

Пряк резултат от публикуването на Бялата книга е създаденият от ЕК през 2001 г. европейски младежки портал, чиято задача е да предоставя достъп до информация за младите хора на европейско, национално, ре-

гионално и местно равнище. Координирането на проучванията и управлението на информационните ресурси на портала се осъществява от европейската информационна мрежа Евродеск. Основната цел на Евродеск е да подобри обществения достъп до младежка информация. Част от работата на Евродеск са дейностите за подобряване на информацията и на съществуващите информационни услуги, адресирани към младите хора. Базите данни на Евродеск съдържат богата информация на европейско ниво за младите хора в области като образование, младежка мобилност, работа, свободно време, програми и политики.

В края на 2009 г. е публикувана резолюция на Съвета относно обновената рамка за европейско сътрудничество по въпросите на младежта (2010 - 2018 г.). В нея се приемат следните общи цели:

- а) създаване на повече равни възможности за всички млади хора в областта на образованието и на пазара на труда;
- б) насърчаване на активна гражданска позиция, социално приобщаване и солидарност на всички млади хора.

Постигането на двете взаимосвързани общи цели предполага гъвкав и измерен подход, който да включва едновременно развиването и насърчаването на:

- специфични инициативи по въпросите на младежта - политики и действия, конкретно насочени към младите хора в области като неформалното учене, гражданското участие и доброволческите дейности, социално-възпитателната работа с младежта, мобилността и информацията;
- инициативи за интегриране - инициативи, позволяващи многосекторен подход, при който се формулират, прилагат и оценяват политики и действия в други области, които оказват значително влияние върху живота на младите хора.

Основните сфери на действие, в които следва да бъдат предприети инициативи, са:

- образование и обучение;

- заетост и предприемачество;
- здравеопазване и благосъстояние;
- участие;
- доброволчески дейности;
- социално приобщаване;
- младите хора и светът;
- творчество и култура.

Съветът приема, че през периода до 2018 г. европейското сътрудничество по въпросите на младежта следва да се осъществява чрез обновен отворен метод на координация и да се основава на общите цели, двуизмерния подход и основните области на действие.

Източници:

1. Youth policy in action -

<http://www.eurodesk.org/edesk/YouthInEurope.do?go=3#1>

2. Structured dialogue -

http://ec.europa.eu/youth/focus/focus165_en.htm

3. Key principles for the new framework for European cooperation in the youth field -

http://www.youthforum.org/fr/system/files/yfj_public/strategic_priorities/en/0781-08-FINAL.pdf

4. COUNCIL RESOLUTION of 27 November 2009 on a renewed framework for European cooperation in the youth field (2010-2018) -

http://youth-partnership.coe.int/youth-partnership/documents/EKCYP/Youth_Policy/docs/YP_development/Policy/doc1648_en.pdf

М. Стоянова

СТРАТЕГИЯ НА ЕС ЗА МЛАДЕЖТА: ИНВЕСТИРАНЕ В МЛАДИТЕ ХОРА И МОБИЛИЗИРАНЕ НА ТЕХНИЯ ПОТЕНЦИАЛ

В съобщение на ЕК, публикувано през месец април 2009 г., се посочва, че младежта е приоритет на социалната визия на ЕС и настоящата криза подчертава необходимостта от развитие на младия човешки капитал. Съобщението очертава стратегията за бъдещата политика за младежта в Европа. Тя се основава на многосекторния подход и съдържа приоритети с краткосрочен характер, които са част от дългосрочната програма за осигуряване на възможности за младите хора.

• **Визия на ЕС по отношение на младите хора**

Визията на ЕС по отношение на младите хора има две основни измерения:

– **инвестиране в младежта** - отделяне на повече средства за развитието на тези области на политиката, които засягат младите хора в ежедневието им и допринасят за тяхното благоденствие;

– **мобилизиране на потенциала на мла-**

дите хора – целта е обновяване на обществото на базата на техния принос към ценностите и целите на ЕС.

• **Отворен метод на координация**

Стратегията предлага нов „отворен метод на координация“ (ОМК), който е гъвкав и опростен по отношение на отчитането и засилва взаимодействията с политиките, обхванати от Европейския пакт за младежта, приет в рамките на Лисабонската стратегия за заетост и растеж.

Новата визия на ЕС по отношение на младите хора налага да се създаде по-тясно взаимодействие между политиките за младежта и другите политики като образование, трудова заетост, приобщаване и здраве, така че младежките дейности и социално-възпитателната работа с младежта да играят подкрепяща роля. Очаква се обновеният ОКМ за младежта да подпомогне съгласуваността между политиките чрез „обогатяване“ на процесите на координиране със

специфични експертни познания. ОМК предостава на младите хора възможност да изразяват мнението си, така че то да предизвика внимание.

- Дългосрочна стратегия за младежта и нейните краткосрочни приоритети

Като се основава на актуални данни за положението на младите хора, стратегията съдържа три ключови и взаимосвързани помежду си цели. За всяка от ключовите цели са предложени определен брой сфери на действие, включващи конкретни краткосрочни приоритети за периода 2010-2012 г.

• ЦЕЛ 1: СЪЗДАВАНЕ НА ПОВЕЧЕ ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА МЛАДЕЖТА В ОБЛАСТТА НА ОБРАЗОВАНИЕТО И ТРУДОВАТА ЗАЕТОСТ

Сфера на действие 1: Образование

Приоритет: политиките за младежта трябва да подкрепят и неформалното образование, чрез подобряване на неговото качество, признаване на постигнатите резултати и по-успешното му съчетаване с официалното образование с цел то да допринесе за ученето през целия живот в Европа.

Действия от страна на ЕК и на страните членки:

- да се разкриват повече възможности за неформално учене като едно от решенията за справяне с ранното отпадане от училище;
- да се използват пълноценно инструментите на ЕС за валидиране на уменията и признаване на квалификациите;
- да се насърчава мобилността на младите хора, свързана с ученето;
- да се насърчава сътрудничеството в областта на политиките за образованието и младежта;
- да се преодоляват половете стереотипи чрез официалната и неформалната система на обучение;
- да се осигуряват на младите хора висококачествени информационни и консултантски услуги;

- да се развиват структури, участващи в образователната система, както и сътрудничество между училищата, семействата и местните общности.

Очаква се ЕК да горазвие функциите на Europass за самооценка, по-специално относно уменията, придобити в неформална среда, и да предоставя удостоверения като Youthpass.

Сфера на действие 2: Трудова заетост

Приоритет: действията в областта на политиката по трудовата заетост следва да бъдат координирани в рамките на четирите компонента на т.нар. гъвкава сигурност както в държавите членки, така и на равнище ЕС. Веднъж наети на работа, младите хора следва да получат възможност за кариерно развитие. Необходимо е да се увеличат и да се подобрят инвестициите в преподаването на умения, които са подходящи за предлаганите на трудовия пазар работни места в краткосрочен и дългосрочен план.

Действия от страна на ЕК и на страните членки:

- да се гарантира приоритетът на трудовата заетост на младите хора;
- да се подпомагат трансграничните професионални възможности на младите хора;
- да се развие работата с младежите в подкрепа на тяхната трудова заетост;
- да се насърчава участието на младите хора в политиката по заетостта;
- да се гарантират фондовете на ЕС, предназначени за насърчаване на заетостта сред младите и особено на Европейския социален фонд;
- да се разработят краткосрочни мерки за стимулиране на младежката трудова заетост;
- да се създадат служби за кариерно развитие и консултиране;
- да се ограничат бариерите пред свободното движение на работна сила в ЕС;
- да се повиши качеството на стажове

в рамките на системите за образование и обучение и/или схемите за заетост;

- да се подобрят грижите за децата с цел подпомагане на съвместяването на професионалния и частния живот на младите хора в зряла възраст.

Сфера на действие 3: Творчество и предприемачество

Приоритет: младите хора трябва да бъдат насърчавани да мислят и действат новаторски, а младите таланти трябва да бъдат признавани. Културата стимулира творческите способности, а образованието по предприемачество следва да се разглежда като средство за насърчаване на икономическия растеж и новите работни места, както и като генератор на умения, активна гражданска позиция, самостоятелност и самочувствие. Развитието на таланта, творческите умения, предприемаческите нагласи и културното изразяване трябва да се насърчават сред всички младежи.

Действия от страна на ЕК и на страните членки:

- да се развият фондовете за стартиращи фирми и да се насърчава признаването на младежките предприятия;
- да се улесни достъпът до новите технологии, за да се разгърне потенциалът на младите таланти, да се привлече интересът им към изкуството и науката;
- да се увеличи работата с младежите в подкрепа на тяхното предприемачество;
- да се разшири достъпът до творчески средства, особено такива, които включват използване на новите технологии.

• ЦЕЛ 2: ПОДОБРЯВАНЕ НА ДОСТЪПА И ПЪЛНОЦЕННОТО УЧАСТИЕ НА МЛАДИТЕ ХОРА В ОБЩЕСТВЕНИЯ ЖИВОТ

Сфера на действие 4: Здраве и спорт

Приоритет: да се насърчават здравословният начин на живот сред младите хора

и физическото възпитание, физическата активност и сътрудничеството между младежките възпитатели, здравните специалисти и спортните организации, като се отдава особено значение на превенцията и лечението на затлъстяването, злополуките, пристрастяването и злоупотребата с наркотични вещества и на поддържането на психическото и сексуалното здраве.

Действия от страна на ЕК и на страните членки:

- да изпълняват резолюцията на Съвета относно здравето и благосъстоянието на младите хора;
- да насърчават възможностите за обучение по въпросите на здравето, предназначено за младежки възпитатели и за младежки лидери;
- да се насърчава сътрудничеството в политиката за здравеопазване на младежта и участието на младите хора в нея;
- да се мобилизират всички заинтересовани страни на местно равнище в подкрепа на младите хора, изложени на риск;
- да се подготви здравна информация за младежите, особено за изложените на риск от социално изключване и да се мобилизират младежките информационни мрежи;
- да се насърчава здравната просвета в училищата и в младежките организации, основана на принципа „взаимопомощ между равни“.

Сфера на действие 5: Участие в обществения живот

Приоритет: да се осигури пълноценно участие на младите хора в обществото чрез увеличаване на участието им в гражданския живот на местните общности и в представителната демокрация, чрез подкрепа на младежките организации, както и на различните форми на обучение, осъществявано под надслова „да се научим да участваме“; чрез насърчаване на участието на неорганизираната младеж и предоставянето на качествени информационни услуги.

Действия от страна на ЕК и на страните членки:

- да се разработят стандарти за качество на участието, информирането и консултирането на младите хора;
- да се оказва политическа и финансова подкрепа на младежките организации и на националните и местните младежки съвети;
- да се насърчава електронната демокрация с цел достигане до по-широк кръг от неорганизиран млади хора;
- да се развиват възможностите за диалог между европейските/националните институции и младите хора.

• ЦЕЛ 3: НАСЪРЧАВАНЕ НА ВЗАИМНАТА СОЛИДАРНОСТ МЕЖДУ ОБЩЕСТВОТО И МЛАДИТЕ ХОРА

Сфера на действие 6: Социално приобщаване

Приоритет: да се предотвратят бедността и социалното изключване на групите от младежи в неравностойно положение и да се пресече предаването им между поколенията чрез мобилизиране на всички участници в живота на младите хора (родители, учители, социални работници, здравни специалисти, младежки възпитатели, самите млади хора, полицията и съдебната власт, работодатели и т.н.);

Действия от страна на ЕК и на страните членки:

- да се обърне внимание на проблемите на младежите, особено на онези с по-малко възможности;
- да се оптимизира използването на фондовете на ЕС и на експерименталните програми в подкрепа на социалната интеграция на младите хора;
- да се оползотворява потенциалът на работата с младежта и на младежките центрове по места като средство за приобщаване;
- да се развива межкултурното осъзнаване и развиване на умения за общуване;
- да се насърчава включването на мла-

дите хора в политиката за социално приобщаване;

- да се поощряват младите хора в неравностойно положение за преодолените от тях предизвикателства, включително чрез специални награди;
- да се обърща внимание на бездомниците, на жилищните и финансовите проблеми;
- да се увеличава гостъпът до качествен услуги, например: транспорт, електронно приобщаване, здраве, социални услуги;
- да се оказва целева подкрепа на младите семейства.

Сфера на действие 7: Доброволчество

Приоритет: да се окаже подкрепа на младежкото доброволчество чрез откриването на повече доброволчески възможности за младите хора, чрез създаване на улеснения за доброволчески изяви, премахвайки пречките за тях, чрез повишаване на осведомеността за ценността на доброволчеството, чрез признаване на доброволчеството като важна форма на неформално образование и чрез увеличаване на трансграничната мобилност на млади доброволци.

Действия от страна на ЕК и на страните членки:

- да се разшири признаването на умения чрез Europass и Youthpass;
- да се признава приносът на младежките доброволчески организации и неструктурираните форми на доброволчество;
- да се търсят начини за по-добра защита на правата на доброволците, да се осигурява качество на доброволчеството и да се привличат младите хора и техните организации за участие в този процес във връзка с планираната за 2011 г. европейска година на доброволчеството;
- да се разработят национални подходи за трансгранична мобилност на младите доброволци;
- да се разработят национални подходи за насърчаване на солидарността между поколенията посредством доброволчество.

Сфера на действие 8: Младежта и светът

Приоритет: младите хора да бъдат привлечени на всички нива (местно, национално и международно) в процеса на изработване на политика от значение за целия свят, като бъдат използвани съществуващите младежки мрежи и инструменти (например структурирания диалог); да се полагат усилия за решаване на проблемите, съпътстващи изменението на климата и за постигане на целите на хилядолетието за развитие, набелязани от ООН.

Действия от страна на ЕК и на страните членки:

- да се насърчава сред младите хора „природосъобразното“ поведение на потребление и производство (например рециклиране на отпадъци, спестяване на енергия, хибридни превозни средства и др.);
- да се насърчават предприемачеството и доброволчеството в региони извън Европа;
- да се оказва подкрепа на младежката дейност на други континенти;
- да се увеличава познанието на младите хора за основните права и за световните проблеми.

Източник:

An EU Strategy for Youth – Investing and Empowering -
http://www.parliament.bg/pub/ECD/COM_2009_200_EN_ACTE_f.pdf

М. Стоянова

ДЪРЖАВНИ И МЕСТНИ СТРУКТУРИ ЗА МЛАДЕЖТА В СТРАНИТЕ ЧЛЕНКИ НА ЕС

Структурите, отговарящи за политиката за младежта, както и използваната терминология, се различават в отделните страни. Съществуват две основни концепции:

а) концепция за понятието „младеж“ – според ООН и текстовете от международното право понятието „младеж“ обхваща всички лица на възраст между 15 и 24 години. Всички статистически данни на ООН за младежта се основават на това определение.

В европейските страни, в зависимост от историческите традиции на политиката за младежта, съществува по-широк възрастов диапазон на целевите групи на държавната политика за младежта. В някои страни младежите са в диапазона от 0 до 25 години, а в други – от 13 до 25/30 години. Тези различия често водят до припокриване на политиките за децата с политиките за младежта. По тази причина е трудно да се направи точна дефиниция на понятията.

б) концепция, свързана със структурирането по сектори на работата за младежта. Политиката за младежта се разглежда диференцирано в отделните страни. Същес-

твуват два основни модела:

• централизиран – той се реализира в страни, в които има министерства за младежта или други министерства, отговарящи за политиката за младежта;

• локален – при него отговорностите, свързани с въпросите за младежта, се разпределят между няколко министерства (образование, труд, здравеопазване и др.).

Двата модела представляват основа за структуриране на политиката за младежта, но не всички страни прилагат точно тези два базови модела. Съществуват и други общи тенденции за структуриране на политиката за младежта: интегриран, междусекторен и европейски подход и по-ясно формулирана политика за младежта, „контраст между поколенията“, желание за повишаване на участието на младежите в доброволчески организации и др.

Типични примери за прилагани модели:

• страни, в които националната политика за младежта е поверена на ясно дефиниран сектор за младежта (Германия, Испа-

ния, Гърция, Португалия);

- страни, в които политиката за младежта частично е поверена на специализиран сектор за младежта и частично – на определен брой други сектори като образование, трудова заетост и др. (Франция, Холандия, Финландия);

- страни, в които няма ясно очертан сектор за младежта – в тях няма централизирани органи, а националната политика за младежта се реализира от различни сектори (Исландия, Италия, Дания).

Австрия – политиката за младежта се реализира от няколко министерства. По-голяма част от дейностите са възложени на Министерството на икономиката, семейството и младежта. Министерството на образованието, науката и културата отговаря за образованието на младежите, а Министерството на икономиката и заетостта отговаря за професионалната подготовка и условията на труд на младежите.

Белгия (Фламандска общност) – вниманието на публичните органи по отношение на политиката за младежта е насочено към формирането на специфична административна система. Редица органи като Националната служба за младежта, Съвета за подготовка на младежите, Службата за младежки дейности, Административната служба за младежки дейности са интегрирани в единна структурна единица за младежта и спорта.

Всяка от провинциите има собствена, добре изградена структурна единица за младежта.

Възрастовата група е в диапазона 0-25 години и е разпределена на подгрупи: малки деца (0-5), деца (6-12), юноши (13-15), млади хора (16-25).

Белгия (Германска общност) – политиката за младежта се ръководи от Министерството на културата. Основен партньор на правителството е Съветът за немскоговорещи младежи, който е координиращ орган и представлява признатите младежки асоциации.

Провинциите играят важна роля чрез подкрепата, която оказват на местните младежки съвети и чрез финансовото осигуряване на проекти за младежта. Възрастовата група е 0-25 години.

Великобритания – политиката за младежта се осъществява на национално и на местно равнище. На национално равнище тя е отговорност на няколко министерства – Министерство за децата, училищата и семействата, Министерство на здравеопазването и Министерство на вътрешните работи. През 1991 г. правителството създава Национална агенция за младежта, чиято дейност е насочена към разработване на програми и методи за подготовка на млади лидери, публикуване на информация, представляваща интерес за младежите, подпомагане на правителствени инициативи за младежта.

На местно равнище местните органи отговарят за прилагането на дейностите – информационна, културна, социална, финансова и благотворителна, насочени към младежи на възраст между 11 и 25 години.

Германия - политиката за младежта се ръководи от Министерството на семейството, възрастните, жените и младежта. С политиката си към децата и младежите министерството иска да насърчи и да даде равни шансове на всички деца. Към Бундестага има комисия за семейството, възрастните, жените и младежите. Възрастовата група е 14-27 години.

Гърция – Генералният секретариат за младежта реализира националната политика на страната в тази област. Създаден е и междуведомствен комитет по въпросите за младежта, който изпълнява програмата за действие „Гърция под 30 години“. За реализиране на политиката за младежта Генералният секретариат за младежта, съвместно с още шест министерства формират комитет, чиято работа се наблюдава лично от министър-председателя. Възрастовата група е 15-30 години.

Дания – в страната няма самостоятел-

на държавна структура за младежта. Правителството формира междуведомствен комитет с представители на различни министерства, които разглеждат проблемите на младите хора в страната: министерствата на образованието, културата, финансите, здравеопазването, правосъдието, социалното и вътрешното министерство. Междуведомственият комитет разработва целите на политиката за младежта и предлага действия за реализирането им. Министерството на образованието координира политиката за младежта. Възрастовата група е 15-25 години.

Естония - политиката за младежта се реализира от Министерството на образованието, което координира действията на другите министерства в тази област. Координацията между министерствата се осъществява от Съвет за младежта. Възрастовата група е 7-26 години.

Ирландия – политиката за младежта се реализира от департамента за младежта към Министерството на здравеопазването и децата. Националният съвет за младежта е основен партньор на няколко институции (Националния икономически и социален съвет и Агенцията за търговия и заетост). Политиката за младежта се формира на базата на докладите, изготвени от Комитета за национална политика за младежта.

На местно равнище има доброволчески комисии по въпросите за младежта, които работят съвместно с младежки организации за подобряване на стандартите на живот на младежите.

Испания - Министерството за равните шансове е най-висшата държавна институция за работа с младежта. За реализирането на младежките програми на национално и международно равнище са отговорни Институтът за младежта и Национална агенция за европейската програма „Младежта в действие“. За улесняване на работата си министерството е създадо междуведомствена комисия по въпросите за децата и мла-

дежта, включваща всички министерства.

Важен орган, представляващ интересите на младите хора, е испанският съвет за младежта. На ниво автономни региони има регионални, а на местно ниво общински младежки съвети. Възрастовата група е 14-30 години.

Португалия - в страната няма министерство на младежта. Отговорен за младежката политика е Държавният секретариат за младежта и спорта. Той отговаря за: насърчаване на мобилността на младежките и студентските организации в страната и Европа, съдейства за реализирането на програма „Младежта в действие“ на ЕС и др.

- Португалският институт за младежта е на подчинение на Държавния секретариат за младежта и спорта. В неговите компетенции са дейности, свързани с интеграцията на младежта в социалната, политическата, научната област и в изкуството.

- Националният младежки съвет е независима организация, която обединява множество национални младежки организации и регионални младежки съвети.

- Регионалният младежки съвет обединява младежките съюзи на автономните региони Азорите и Мадейра.

- Националният съюз на местните младежки обединения представлява младите хора и техните интереси пред съответните регионални или местни органи на властта.

Възрастовата група е 15-25/30 години.

Румъния - политиката за младежта е отговорност на Министерството на образованието, науката, младежта и спорта. Министерството координира работата си с другите министерства, чиято дейност е свързана с политиката за младежта. Министерствата работят с редица неправителствени организации. Повечето проекти за младежта са концентрирани в сектора на образованието, здравеопазването и регионалното развитие.

Словения - политиката за младежта е отговорност на Министерството на обра-

зованието и спорта и Офиса за работа с младежта.

Институции за работа с младежта са:

- младежкият форум ZLSD (Mladi forum ZLSD);
- младежката организация „Нова генерация“;
- Лигата на приятелите на младежта. Възрастовата група е 14-27 години.

Унгария - политиката за младежта се реализира от Министерството на младежта, семейството, социалната политика и равните шансове.

Национални и регионални съвети за деца и младежи са:

- Националната младежка конференция – работи в защита на правата на децата;
- Mobilitás - Институция за младежка помощ към министерството и националната агенция за програма „Младеж“;
- регионални бюра за младежта - по принцип са автономни, но работят съвместно с Mobilitás .
- Национална фондация за децата и младежите, създадена през 1995 г. от правителството;
- младежки клубове, лагери и гр. Възрастовата група е 15-29 години.

Финландия - по отношение на политиката за младежта в страната е предоставена голяма свобода на местните органи на властта. Министерството на образованието, заедно с всички останали министерства, координира политиката на национално равнище. С посредничеството на Министерството на образованието правителството създава консултативна комисия за младежта, чиито функции се състоят в изготвянето на информация, отнасяща се до условията за живот на младежите, поддържане и актуализиране на база данни, изготвяне на младежки програми и оценяване на програмите за развитие на политиката за младите

хора в страната.

Франция – политиката за младежта се реализира от Департамента за младежта към Министерството на здравето и спорта и от децентрализираните регионални държавни органи за младежта, включени в неговата структура.

Национални публични органи са Националният институт за младежта и образованието на хората и Общественият институт към Министерството на националното здраве, младежта и спорта. Възрастовата група е 15-26 години.

Холандия - политиката за младежта се реализира от Министерството за младежта и семейството в сътрудничество с министрите в отделните провинции. Информация за младежите се осигурява от т.нар. „Монитор за младежта“, който използва седем основни индикатора за оценка на качеството на живота. Възрастовата група е 0-25 години.

Чехия - политиката за младежта се реализира от Министерството на образованието, младежта и спорта. Специфични отговорности имат и други министерства – на регионалното развитие, на отбраната, на здравеопазването. Възрастовата група е 15-26 години.

Швеция – политическите действия за младежта са разпределени между различни сектори на националната политика. Основната цел на националната политика за младежта е насочена към събиране, анализ и разпространение на информация за качеството на живота на младежите. В страната има почти 15 държавни агенции, които осигуряват данни за качеството на живота на младите хора. Тези анализи се предоставят за обобщение на Националния съвет за младежта. Възрастовата група е 13-25 години.

Източник:

Governmental youth structures and policies - www.infoyouth.org/UDIP/.../GB_2_0_org_gouv.htm

М. Стоянова

ЕВРОПЕЙСКАТА ПОЛИТИКА ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ПЪЛНОЦЕННО УЧАСТИЕ НА МЛАДИТЕ ХОРА В ГРАЖДАНСКИЯ ЖИВОТ

В първия по рода си доклад за младежта, изготвен от ЕК през 2009 г. по поръчка на Съвета на ЕС, се подчертава, че активното гражданско поведение на младите хора е ключов елемент от европейската политика за младежта. Понятието „гражданско участие“ изразява три различни представи, които могат да се прилагат едновременно и дават отговор на следните въпроси:

- Какво означава гражданин (от гледна точка на обществено положение)?
- Какво гражданинът може или не трябва да прави (от гледна точка на неговите права и задължения)?
- Кои дейности се приемат за граждански (от гледна точка на практическите действия, с които се демонстрира участието в обществения живот)?

➤ Информационна политика за активно гражданско участие

Формирането на информационна политика, насочена към младите хора, е ключът за тяхното активно участие в гражданския живот. Въз основа на направения анализ на националните доклади за младежта, на базата на отворения метод за координация, ЕК посочва, че 12 страни членки на ЕС имат все-

обхватни информационни стратегии за младежта: Австрия, Белгия, Испания, Финландия, Франция, Люксембург, Малта, Португалия, Словакия, Холандия и Чехия. В 18 страни съществуват добре разработени младежки портали: Австрия, Белгия, Чехия, Германия, Дания, Испания, Естония, Гърция, Финландия, Франция, Италия, Люксембург, Латвия, Малта, Холандия, Португалия, Словакия и Великобритания.

➤ Форми на гражданско участие

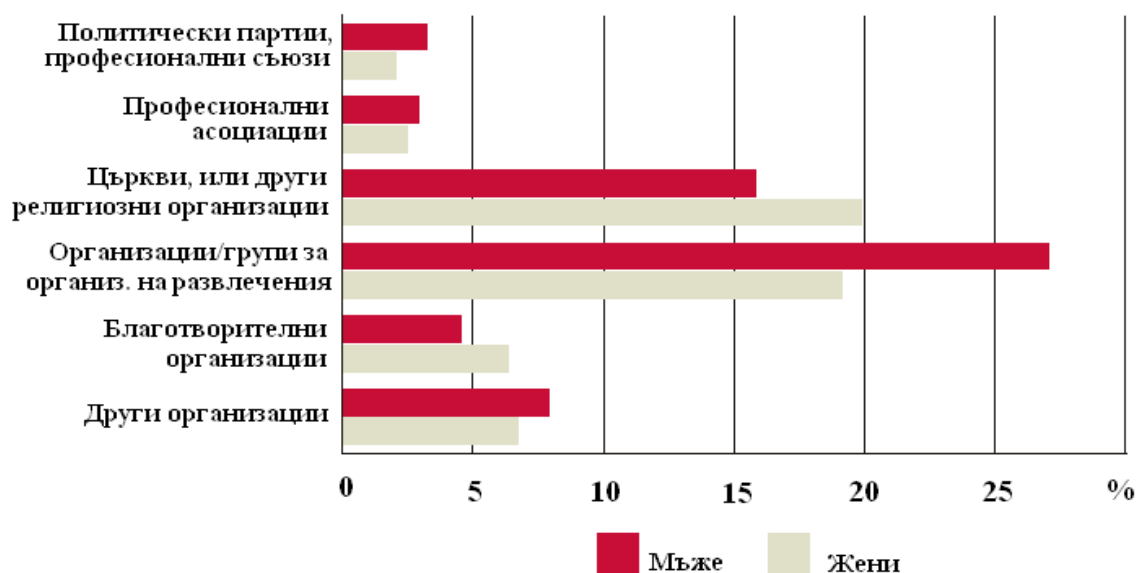
В ЕС се идентифицират две форми на гражданско участие:

- участие в обществения живот
- участие в представителната демокрация

Участие в обществения живот

В доклада се посочва, че членуването в младежки организации, асоциации и клубове не привлича много младите хора в ЕС. Според анкетно проучване само 22% от тях отговарят положително на въпроса: „Членувате ли в младежка организация?“ Много по-популярно е участието в спортни клубове – през 2007 г. 49% от младежите членуват в спортни клубове. Младите хора, членуващи в младежки и културни организации, са 8%, в професионал-

Участие в обществения живот на младежите на възраст 16-29 години в ЕС през 2006 година

ни съюзи и клубове по интереси – 7%, в политически партии и религиозни асоциации – 5%. Организацията, чиято дейност е свързана с човешките права, са с най-малко участие на младежи. През 2006 г. сред младежите на възраст 16-29 години най-популярни са организацията или групите за организиране на развлечения и религиозните организации – 26,8%.

Участие в представителната демокрация

В повечето страни възрастта, на която хората имат право на гласуване в национални избори, е 18 години, с изключение на Австрия, където на изборите през 2007 г. възрастта е намалена на 16 години. В Италия право да участват в избори за сената имат лица, навършили 25 години, а за останалите

избори възрастта е 18 години.

В повечето страни възрастта, даваща право на кандидатиране за избори, е 18 години. Съществуват известни различия за кандидатите за президент или за сенат като например в Италия и Чехия, където изискваната възраст е над 40 години.

Според анкетно проучване, обхващащо три последователни години, през 2007 г. 62% от младите хора в Европа, имащи право на глас, са гласували на избори или референдуми, а 13% не са гласували. Най-голям е процентът на негласувалите младежи в Латвия, Великобритания и Португалия. Най-голямо участие на младежите в избори или референдуми има в Белгия (където гласуването е задължително), Швеция и Италия.

Младежи на възраст 13-30 години, които са гласували на последните избори в избрани страни

	Гласуването е задължително	Избори за европейски парламент (2004)	Национални избори	Регионални избори
Австрия	не	40%	78%	66-80% (в отделните федерални провинции)
Белгия (Фламандска общност)	да	100%	100%	100%
Великобритания	не	45% (18-24 г.) 53% (25-34 г.)	45% (18-24 г.) 53% (25-34 г.)	
Люксембург	да		100%	
Малта	не	24%	24%	
Румъния	не	н.г. ¹	65,8%	
Словакия	не	9,7%	44,9%	
Финландия	не	26%	56%	40%
Швеция	не	26,5% (18-24 г.) 31,6% (25-29 г.)	76,6%	69,9%

¹ н.г. – няма данни

➤ Младежки структури

Правна рамка, осигуряваща участието на младежките структури

В доклада на ЕК се подчертава, че след приемането на Бялата книга за младежта редица страни членки на ЕС предприемат действия за правно регулиране на гражданското участие на младите хора. Мерките се изразяват най-често в правното признаване на местни съвети за младежта или в предоставяне на пълномощия на националните младежки съюзи. В някои страни гражданското участие на младите хора е национален приоритет, заложен в техните стратегически програми. Във всички страни съществуват представителни младежки структури в училищата и университетите, както и нарастващ брой детски или младежки парламенти.

В някои страни има прието законодателство, в други – стратегически планове за действия или съгласувани задължения за консултиране на младите хора. Това може да бъде действие, изискващо от всеки местен орган на властта да признае един или повече местни съвети за младежта (както е в Белгия), политическа концепция (в Чехия), бюджет за младежко участие (Дания), местен закон за младежта (Финландия), социален кодекс (Германия), национален план за действие или закон (Литва, Словакия, Словения), правно регулиране на споразумения между неправителствени организации и правителството (Люксембург) или правно регулиране на действия, насочени към консултиране на младите хора (Великобритания). Съществуват и механизми или правно поощряване на самостоятелни младежки организации чрез регулиране на процеса на създаване и структуриране на младежкото представителство (България).

В шест страни членки наличието на училищни съвети е законово изискване. В Швеция действа национална кампания „Училищни избори“, която обхваща 1400 училища и се провежда няколко дни преди обичайните национални, регионални или местни парламентарни избори.

Младежки съвети

Дефиницията, структурата и формата на младежките съвети се различават в отделните страни. Проучването сочи, че в почти две трети от тях има местни младежки съвети. В Гърция и Белгия (Фламандската общност) има младежки съвети във всяка община. Във Великобритания има над 400 местни съвета с различаващи се структури, в Швеция – около 50, някои от които имат механизъм за осъществяване на редовен диалог с младите хора. Във Финландия има 20 местни младежки съвета, избрани от местните органи, и 180 съвета, които се избират от младите хора. Германия, Италия и Холандия имат голям брой местни младежки съвети – съответно 200, 471 и 124. В новите страни членки местните младежки съвети се формират бързо. В Естония например през 2005 г. те са 4, а през 2007 достигат до 20. В Словения младежките съвети са 39, в Румъния – 28. В Литва 46 от общо 60 общини имат местни младежки съвети.

На регионално ниво в 15 страни членки има регионални младежки съвети. В някои от тях (Германия, Словакия, Гърция, Литва, Чехия, Дания и др.) младежките съвети покриват почти всички региони.

На национално ниво младежки съвети има в почти всички страни. Повечето от националните младежки съвети са членове на Европейския младежки форум.

Младежки парламенти

Структурата и броят на местните младежки парламенти са разнообразни. В седем страни членки има младежки парламенти на местно ниво. Най-голям е броят им в Германия (300-350), следвана от Чехия (около 300) и Австрия (над 100). Във Финландия няма официални структури, но съществуват детски парламентарни форуми.

На регионално ниво официални младежки парламенти има в шест страни. Във Великобритания младежкия парламент има изградена мрежа от регионални контактни точки. В Чехия действат 15 регионални младежки парламенти.

На национално ниво младежки парламенти

ми има в 13 страни. В редица страни националните младежки парламенти се организират годишно под формата на едnodневна промяна или на базата на проект. В Естония младежният парламент е орган с членуващи в него организации. Младежният парламент във Великобритания има 300 членуващи организации.

Други организирани младежки структури
Най-често срещаните колективни

структури са училищните и студентските съвети, парламенти или структури за информационни/консултантски услуги. Други примери са отворените форуми, структури, основани на конкретни проекти, консултативни органи и младежки клубове. Съществуват и младежки организации в подкрепа на правата на децата (Чехия), младежки организации по убеждения (Финландия) и интерактивни уебсайтове.

Източник:

EU YOUTH REPORT 2009 -

http://ec.europa.eu/youth/pub/pdf/eu-youth-report_en.pdf

М. Стоянова

НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА ПОЛИТИКАТА ЗА МЛАДЕЖТА В АВСТРИЯ

Политиката за деца и младежи е всеобхватна и дългосрочна задача на австрийското правителство в защита на интересите на младото поколение. В центъра на неговото внимание е осигуряването на разнообразни условия на живот и развитие на децата и младежите и техните индивидуални потребности. Основната цел е да се осигурят равни шансове на всички млади хора за развитие на техните възможности и таланти още от най-ранна възраст, което да допринесе за по-доброто бъдеще на цялото общество.

Поради федералната структура на държавата всички компетенции в областта на политиката за младежта са разпределени между държавата и провинциите. Това важи особено за извънучилищната работа с деца и младежи, която включва всички предложения в сферата на спорта, образованието и културата и е задача на специализирани отдели и дирекции за младежка политика към отделните провинции.

Федералното министерство на икономиката, семейството и младежта (Bundesministerium fuer Wirtschaft, Familie und Jugend - **BMWFJ**) носи основната отговорност за работата с младите хора. Със свои програми и инициативи се включват и други министерства. Основните функции на

BMWFJ са да координира, управлява и активизира работата с децата и младежта. Друга негова задача е да развива европейското и международното сътрудничество в тази област.

На национално ниво **BMWFJ** ръководи работните органи, които включват представители на всички ангажирани ресори, социалните партньори, младежките организации, експерти от провинциите, неправителствени организации и др.

Работни органи

Работна група "Европейски пакт за младежта" към BMWFJ – има задачата да контролира прилагането на мерките в рамките на Пакта за младежта, да съгласува законодателните инициативи и да предлага засилени мерки в интерес на младежта.

Стратегическа група "Бяла книга за младежта" - във връзка с дейността на ЕС за работа с младежта, към **BMWFJ** е създадена консултативна група на национално ниво, която има задачата да пренася европейските цели и инициативи на австрийска територия и да ръководи този процес. Групата се състои от представители на отговорната дирекция за национална и международна политика за младежта към **BMWFJ**, както и

от представители на провинциите, на младежките организации, един представител на Европейската доброволна организация за работа с младежите и др. Задача на групата е да обработва събраната информация, да провежда дискусии по темата и да предлага ефективни мерки.

Най-важните цели на "Бяла книга за младежта" са:

- увеличаване на информационните услуги за младежите;
- активно участие на младежта в процесите на вземане на важни обществени и политически решения;
- включване на младежите в публичния живот;
- събиране на повече информация за потребностите на младите хора;
- засилване на ролята на младежта във всички политически области;
- прилагане на програмата на ЕС "Младежта в действие".

Федерално представителство на младежта (Bundes-Jugendvertretung - BJV) - обединява 42 детски и младежки организации и защитава техните интереси. Тази широка представителност гарантира, че в него са обхванати по-голяма част от австрийските младежи. Като законен представител на интересите на австрийските деца и младежи **BJV** има право на глас при вземането на важни политически решения. С влизането в сила на Федералния закон за представителство на младежта от 1 януари 2001 г., интересите на младите хора са защитени и съгласувани с тези на работодателите, заетите организации, земеделските кооперации или възрастните хора. Задачите и целите на **BJV** са:

- да лобира за младите хора и да съдейства за по-голямото им участие в политическите процеси на страната;
- да предлага на вниманието на обществеността нови, модерни и важни теми, отнасящи се до младите хора, да провежда кампании и да участва в проекти;
- да защитава политическите интереси на младежта пред парламента, правителството и общественото;

- да осигурява информация и информационен обмен между членуващите организации;

- да защитава интересите на австрийската младеж на европейско и международно ниво;

- да дава становища по законопроекти и други правни норми;

- да издава информационни материали за децата и младите хора;

- да организира курсове за повишаване на квалификацията на членовете и ръководителите на всички членуващи в **BJV** организации.

Прилагането на политиката за децата и младежта е дело не само на едно единствено министерство, а на всички ресорни министерства, институции и граждани. Реализирането на тази политика се осъществява и с активното съдействие на медиите. Особено нараства значението на електронните медии и ИКТ. Създаденият Младежки портал (<http://www.jugendinfo.at/>) информира за всички новости, засягащи младите хора, и за голямото разнообразие от институции, интернет портали и други предложения в Австрия и Европа и представлява национален еквивалент на Европейския младежки портал на ЕК. Създаването на австрийския младежки портал е проект, в който участват около 120 младежи. Те го поддържат чрез обработване на многобройни електронни съдържания, структуриране на портала и техническа изработка на интернет страницата му.

Министерството на младежта участва активно в създаването на нова институция за услуги с наименованието "Федерална служба за положителна оценка на персонални компютри и конзолни игри". Нейна основна цел е да дава препоръки на родителите и други лица, които желаят да закупят компютърни игри за деца и младежи. Службата преценява дали играта отговаря на необходимите критерии и издава сертификат за качество. По този начин **BMWFJ** изпълнява предписанията за защита на децата и младежите както от евентуални вредни влия-

ния на компютърната техника, така и от игри с неподходящо съдържание. На интернет страницата на Федералната служба (<http://bupp.at/>) за положителна оценка на персонални компютри и конзолни игри всеки може да намери оценка за предлаганите в търговската мрежа компютърни и конзолни игри и друга полезна информация по темата.

Международната дейност на Австрия в областта на политиката за младежта е свързана най-вече със съвместна работа с институции на ЕС, Съвета на Европа, Пакта за стабилност в Югоизточна Европа, ООН и др. С някои държави Австрия е сключила двустранни споразумения за културен обмен и младежка политика. Особено успешни са проектите за работа с деца и младежи с Израел, Япония и някои страни от бивша Югославия. Проектът "По следите на изгубените родоци корени" стартира съвместно с Израел още през 1994 г. и оттогава ежегодно 15 младежи от Израел, чиито родоци корени произхождат от Австрия, посещават страната по покана на австрийското правителство. В качеството си на домакини 15 млади австрийци им помагат да изучават историята, географията, културата и традициите на предците им. Така се създават нови приятелства и мостове за добри взаимоотношения между двете страни. Проектът се финансира от **BMWFFJ** и спонсорски организации и е на обменни начала.

Извънучилищната работа с децата и младежите е в компетенциите и на федералните провинции. Организиран се различни мероприятия по интереси за деца и младежи. Изградени са голям брой младежки центрове, институции за мобилна работа и информационна дейност, както и инициативи на регионално и общинско ниво. Въпреки различията в своите компетенции, държавата и провинциите имат механизъм за координиране на дейностите си. Той се състои в ежегодно провеждане на младежки конференции в отделните провинции, на които се вземат решения за съвместни инициативи като например провеждането на основен курс за младежки ръководители. Той се организира с цел повишаване на качеството на младежката

политика и е насочен към всички заети в сферата на работата с деца и младежи. В курса младите ръководители придобиват знания по: лична мотивация и целенасоченост, психология, групова динамика, креативност и движение, педагогика, социализация и отговорност, мениджмънт, организация и право и политическо образование. Участниците в курса разработват и практически проект.

В страната е изградена единна информационна мрежа "**jugendinfo.cc**", която обединява отделните младежки информационни служби. С нейна помощ всички информационни ресурси, отнасящи се до политиката с деца и младежи, са с единен стандарт за качество. Мрежата изпълнява функциите на национален партньор на Европейската информационна мрежа Евродеск и е член на Европейската агенция за информация и консултиране на младежта (European Youth Information and Counselling Agency - Eryica). Активен участник в мрежата е **BMWFFJ**, което предоставя не само свои, а и на останалите ресорни министерства релевантни информационни материали. Към младежката информационна мрежа "**jugendinfo.cc**" са изградени и работни места, оборудвани с компютри за незрящи и глухоними младежи, с помощта на които те могат да комуникират в интернет.

Защита на деца и младежи

Поради федералния характер на австрийската държава, в страната липсва единен закон за защита на децата и младежите, а всяка провинция изработва свой закон. Така в Австрия съществуват девет различни версии на закон за защита на младежта с някои незначителни разлики помежду им. В законите най-общо се определят минималната възраст, на която се разрешава употребата на алкохол и цигари, разрешените за посещения публични места и продължителността на престоя там. Всяка провинция има право да определя в детайли задължителната възраст, до която младежите са под закрила на държавата. При навършване на пълнолетие (18-годишна възраст) законите за защита на младежта не са в сила.

Финансово подпомагане

Подпомагането на извънучилищната ра-

бота с младите хора от **BMWfJ** е регламентирано във федералния Закон за подпомагане на младежта. Целта на този закон е да се финансират мероприятията за извънучилищно възпитание и работа с младежите и особено тези, които стимулират развитието на духовните, физическите, социалните, политическите, религиозните и етичните компетенции на децата и младежите. Отговорният министър определя всяка година приоритетите в работата с младежта. Проектите и дейностите, свързани с тези приоритети, се финансират с предимство. През 2009 г. са определени следните приоритети:

- политическо образование;
- информация за Европа;
- придобиване на социални компетенции.

Всички приоритети се определят така, че действията, свързани с тях, да са достъпни за участие, да се спазва равнопоставеността на половете и да се обхващат дискриминираните и онеправдани групи от населението.

Законът за подпомагане на младежта предвижда базисна подкрепа за тези младежки организации, които осигуряват системно високо качество на своите дейности. Качеството на дейността се определя на базата на самооценяване и външно оценяване чрез анкетни карти. В ръководство за самооценяване, изготвено от Министерството на младежта, са представени съответните теоретични основи и работни инструменти.

На всеки четири години **BMWfJ** издава доклад за състоянието на младежта в стра-

ната. Последният доклад² от 2007 г. е посветен на равнопоставеността на половете в извънучилищната работа с деца и младежи.

От януари 2009 г. всички проекти и дейности за младежта, които са подпомагани от австрийското Федерално министерство на здравеопазването, задължително се обявяват публично. Интернет е едно от най-използваните и лесно достъпни средства за комуникация между младежите. Това важи особено за младите хора, които са мобилно ограничени. Провеждат се редица мероприятия като например курсове за обучение на тема "Безпрепятствено използване на интернет".

Намаляването отскоро на възрастта (16 години), на която австрийските граждани имат право да участват в избори, изправя младежите пред нови предизвикателства. Някои от тях не се чувстват готови да изразят своето политическо мнение и се нуждаят от обективна и неутрална подкрепа. Проектите, които имат за цел да събудят интереса на младите хора към представителната демокрация и политиката, се финансират по приоритетно направление "Политическо образование". Работата с младежта е съществена част от системата за социализация и предлага многобройни възможности за обучение. Тук могат да се използват, развият и придобият компетенции, способности и знания. Към социалните компетенции спадат чувствителност към чуждите преживявания, способност за комуникация, предотвратяване на конфликти, работа в екип, убеждаване на останалите и др.

Обща информация и статистически данни за децата и младежите в Австрия Демографско състояние (при население 8.315 млн. души), 2007 година

	ЖЕНИ	МЪЖЕ
15 до 19 ГОДИНИ	242.860	255.251
20 до 24 ГОДИНИ	258.818	263.991
25 до 29 ГОДИНИ	265.787	270.481
ОБЩО 15 до 29 ГОДИНИ	767.465	789.723

² Докладът е достъпен на интернет адрес: http://www.bmwfj.gv.at/Jugend/Forschung/jugendbericht/Documents/fuenfter_jugendbericht.pdf

Делът на децата (пог 15-годишна възраст) е 15,47%, а този на младежите (от 15- до 29-годишна възраст) - 18,7% от общия брой на населението. Очакванията за следващите 10-20 години следват общата световна тенденция за увеличаване на дела на по-възрастните хора.

Задължителното образование в страната е до девети клас и започва на 6-годишна възраст. Децата могат да се явяват за изслушване в съда (например при развод на родителите им), едва след като са навършили 10 години. След 14-годишна възраст те имат право да работят, но само за ограничен брой часове и при специален режим на разрешение, а на пълен работен ден могат да работят едва след навършване на 15 години. Всички австрийски граждани, навършили 16 години, имат право да гласуват на национални и местни избори, а за да бъдат избирани, е необходимо да са навършили 18 години.

Увеличава се стремежът на младите хо-

ра към повишаване на тяхното образование. През 1971 г. делът на завършилите задължителното образование младежи на възраст 20-24 години е около 40%, а през 2005 г. достига 85,9%. През 2006 г. делът на отпадналите ученици е 9,6%.

По заявка на Федералното министерство на икономиката и труда, през 2007 г. са предоставени около 9 хил. учебни места за професионално обучение на младежи, които не са могли да си намерят съответстващо на желанието им училище. За целта професионалните училища получават допълнително финансиране, в резултат на което в края на 2007 г. в тях се обучават с около 4 хил. ученици повече спрямо предходната година.

Според Евростат делът на безработните в Австрия през 2007 г. е един най-ниските в Европа (3%). Броят на безработните младежи (15-24 години) през същата година е около 52 200, като най-голяма е групата на тези, които не са завършили задължителното образование.

Източник:

Jugendpolitik in Oesterreich -

http://www.bmwfj.gv.at/Jugend/Jugendpolitik/Documents/jugendpolitik_in_oesterreich.pdf

Ю. Дичева

ПОЛИТИКАТА ЗА РАБОТА С МЛАДЕЖТА В СЛОВАКИЯ

След 1989 г. политиката за младежта в Словакия претърпява съществени промени. Държавното управление се децентрализира, възникват нови задачи, отговорностите на регионалните институции се разширяват, а европейската политика за младежта става водеща. През 2001 г. правителството приема план за действие за работа с младежта до 2007 г., който се оказва слабо ефективен поради препоръчителния си характер. Така възниква необходимостта от въвеждане на стратегически мерки. Министерството на образованието се заема със задачата в най-кратки срокове да изработи закон за подпомагане на работата с младежта. В резултат на това през 2007 г. и 2008 г. са приети важни документи, които служат като база

за ново качество в областта на политиката за децата и младежта.

Принципи и цели на държавната политика за децата и младежта

Държавата:

- приема младежта като важен партньор за развитието на обществото;
- създава условия, вкл. за околната среда, които да задоволят естествените потребности и изисквания на децата и младежите;
- приема, че младежта е способна да поеме отговорността за организиране на собствения си живот;
- създава законови и материални предпоставки за защита и подпомагане на децата и младежите в интерес на тяхното всес-

транно развитие; създава обществени и икономически структури, развива култура на сътрудничество и партньорство с представители на децата и младежите, осигурява равен достъп до образование и до обективна и актуална информация;

- осъзнава, че комплексното прилагане на политиката към децата и младежта е задача не само на държавата и общините, а и на неправителствени и частни организации, медиите, образователните институции, семейството, различни съюзи, както и на самите деца и младежи;

- счита, че младежта има право да участва активно в обществения живот, което е основна предпоставка за положителния принос на младите хора при вземането на решения, отнасящи се за тяхното настояще и бъдеще;

- създава необходимите условия за децата и младежите в училище и в други образователни институции; подпомага семейства с деца, детски и младежки съюзи, хуманитарни, църковни и благотворителни инициативи, движения и фондации, както и недържавни, частни и нестопански организации, агенции и частни лица в работата им с деца и младежи;

- подкрепя политиката за работа с деца и младежи на регионално, градско и общинско ниво и за тази цел изразходва ефективно финансови средства от държавния бюджет (особено за програмите на Министерството на образованието).

Като се съобразява с европейската политика за младежта, през март 2008 г. правителството приема план за действие за работа с деца и младежи до 2013 г. и определя **ключовите области**, които ще са негови приоритети:

1. Образование
2. Заетост
3. Жилищни условия
4. Участие на младежта в обществения и политическия живот
5. Използване на ИКТ
6. Мобилност
7. Околна среда

8. Свободно време

9. Култура

10. Здравеопазване и здравословен начин на живот

11. Подкрепа на деца и младежи в неравностойно положение и от социално слаби семейства

12. Превенция на противообществените прояви на деца и младежи

Целта на държавната политика е да се създадат условия за:

- постепенно повишаване на качеството на живот на децата и младежите;

- гарантиране на справедливост и равни възможности за всички;

- постигане на собствена идентичност, многообразие и автономия в тази сфера;

- предлагане на трудова заетост;

- активно участие в гражданското общество;

- участие на представителите на младежките организации в обществения и политическия живот на страната.

На 1 септември 2008 г. е приет Закона за подпомагане на работата с младежта. Неговото съдържание включва:

- дефиниране на основните понятия (например младежки активист, младеж, млад ръководител, ръководител в областта на работата с младежта, неформално образование в работата с младежта, мобилност на младежите и др.);

- определяне на възрастовата граница за млад човек – за Словакия тя е от 15 до 30 години;

- дефиниране на задачите на заетите в областта на работата с младежта на държавно, регионално и местно ниво;

- създаване на комисия за акредитация на специализираните дейности за работа с младежта;

- определяне на специализираните дейности за младите ръководители, другите ръководители, сътрудниците и експертите в сферата на работата с младежта, както и съответните специфични знания и умения, които те трябва да притежават.

- определяне на условията и задълженията за доброволческа дейност при работа с мла-

дежта в съответствие с Директивата на Съвета 2004/114/ЕС от 13 декември 2004 г.;

- дефиниране на ресурсите за финансиране на работата с младежта с помощта на програми на Министерството на образованието и създаване на система за работа с младежта в общините и регионите.

Програми за подпомагане на дейностите с деца и младежи за периода 2008 - 2013 г.

Дирекцията за деца и младежи към Министерството на образованието в сътрудничество със създадената към него организация **IUVENTA** отговарят за програмите за подпомагане на работата с деца и младежи през периода 2008–2013 г. Целта на тези програми е системната и целесъобразна подкрепа за младежта да стане прозрачна и да се разширява. Програмите осигуряват равни шансове за младите хора и финансова подкрепа в следните области:

- постоянна работа с деца и младежи в извънучилищно време;
- активно използване на свободното време;
- гражданско участие на младите хора в обществения живот;
- развитие на доброволческата дейност;
- информационна и консултантска дейност за младежите;
- неформално образование за деца и младежи;
- по-ефективна изследователска дейност за изучаване на положението на децата и младежта в страната;
- обучение на доброволни и професионални сътрудници за работа с младежта, както и на младежки ръководители.

Според Закона за подпомагане на работата с младежта право на участие в програмите имат:

- общините и регионалните администрации;
- граждански сдружения и фондации;
- нестопански организации, предоставящи различни видове услуги;
- официално признати църкви и религиозни общности;

- детски градини;
- училищни центрове, сдружения на ученици и др.;
- центрове за организиране на свободното време на младежта;
- физически лица, които представляват интересите на неформални младежки групи.

Програмите са обособени в три самостоятелни типа:

Tun 1: Подпомагане на системната работа с деца и младежи – предназначена е за граждански сдружения, които работят постоянно с младежта, съществуват от най-малко 12 месеца и численият им състав надхвърля 100 души. Финансово се подпомагат дейности в областта на неформалното образование, демократичното образование, повишаването на квалификацията в сферата на човешките и гражданските права и подпомагането на доброволното участие в тези дейности. Програмата включва по-дългосрочни инициативи.

Tun 2: Подпомагане на проекти за работа с деца и младежи – предназначена е за участници в проекти, при които се извършва анализ на съществуващата ситуация. Тези дейности могат да се реализират само при предварително поставени цели и точно описани инструменти. Тематичната им насоченост е твърде разнообразна.

Tun 3: Подпомагане на разпространението на добрите практики в работата с деца и младежи и разпределянето на експертите в тази дейност на национално, регионално и местно ниво – предназначена е за подпомагане на сътрудничеството между експертите, заети с работа с младежта на регионално и национално ниво. Участници могат да бъдат всички лица, които представляват структури на граждански сдружения и други физически и юридически лица, отговарящи на следните изисквания: дейностите им да съответстват на целите на проекта, да съществуват повече от 12 месеца и да са представени на национално, регионално или местно ниво.

Национални и регионални структури за работа с деца и младежи

• **Младежки съвет на Словакия** (<http://www.mladez.sk/>) – обединява всички организации на деца и младежи. Негови основни функции са консултиране, методична помощ, информационно осигуряване и финансиране на дейностите, свързани с работата с деца и младежи. Той е официален партньор на Министерството на образованието при провеждането на политиката за младежта и организира участието в национални и европейски проекти по въпросите на децата и младежите.

• **IUVENTA** (<http://www.iuventa.sk/sk/IUVENTA-home.alej>) – организация към Министерството на образованието, която прилага приетата от държавата политика в областта на работата с деца и младежи. Нейните функции са аналитични, методически, изследователски, образователни и консултативни. Едновременно с това тя реализира дейности в рамките на международната мобилност на младежите и изпълнява ролята на национална агенция за програмата “МЛАДЕЖ” на ЕС. Организацията IUVENTA консултира и подпомага държавни и недържавни институции, чиято дейност е насочена към работа с младежта.

• **Съвет за работа с деца и младежи към правителството** – консултативен, координиращ и инициращ орган към словашкото правителство, чиито отговорности са грижата за децата и младежите и основните въпроси на младежката политика. Състои се от 18 членове, негов председател е министърът на образованието, а заместник-председател е държавният секретар на Министерството на труда, социалната политика и семейството на Словакия. Участват още: представители от министерствата на отбраната, здравеопазването, културата, вътрешните работи, правосъдието и регионалното развитие; представители на Комисията по образованието, науката, младежта и спорта към парламента; представители на професионалните съюзи, УНИЦЕФ, детски фондации, общински и градски съвети и на Съвета на студентите.

Финансиране

Работата с деца и младежи се финанси-

ра от Министерството на образованието – дирекция “Политика за децата и младежта”. Отделните ресорни министерства също участват с финансови средства в специални програми за социална дейност и защита на младите хора. Словашкото министерство на образованието работи в сътрудничество и с чуждестранни партньори, които подпомагат финансово работата с деца и младежи като например с германското Федерално министерство на семейството, възрастните хора, жените и младежта. Словакия е подписала и двустранни споразумения с Унгария, Франция и Чехия за финансиране на съвместни проекти за работа с деца и младежи.

Обща информация за словашката младеж

Според конституцията на страната младежите достигат пълнолетие на 18-годишна възраст. Тогава те придобиват и право да гласуват, но за да бъдат избирани трябва да са навършили 21 години. Според кодекса на труда до 15-годишна възраст младите хора се считат за “деца” и са задължени да посещават училище, като им е забранено да работят.

През 2009 г. дялът на безработните младежи (15-24-годишна възраст) е 31,5%, като 32% от тях са трайно безработни, т.е. повече от една година. Държавата предлага на безработните младежи курсове за преквалификация и повишаване на квалификацията, за да се увеличат шансовете им да си намерят работа. Създадени са “работни клубове”, които работят по-тясно с безработните младежи и развиват активна дейност, като участват в различни проекти за обучение и намиране на работа.

Дялът на младежите на възраст от 15 до 18 години, които имат криминални прояви, е около 18%. Причина за това са предимно семейното възпитание, липсата на атрактивни предложения за прекарване на свободното време и липсата на перспективи за добро бъдеще пред младите хора. Докато при някои престъпления се наблюдава спад, броят на случаите на насилие, кражби и бруталност нараства. Дялът на сексуалните прес-

тълпения, извършени от младежи, е 35%. Полицията в страната обръща специално внимание на младежката престъпност. Създадени са специализирани служби, в които сътрудници на криминалната полиция се занимават само с проблемите на престъпността сред младежите. Пример за добра практика е съвместният проект с Холандия, наречен "Дръж се нормално!", насочен изцяло към превенцията на младежката престъпност.

Сериозна заплаха за здравето на децата и младежите е употребата на алкохол и цигари. Въпреки забраната за продажбата им на младежи под 18 години, на практика липсват контрол и наказания. Според данни на статистическата служба на Словакия от 2008 г., около 1,9% от младежите пият алкохол всеки ден, 11,4% - два-три пъти в седмицата, почти 70% от младите хора пият понякога вино, а 55% - ракия. Много тревожна е статистиката и по отношение на употребата на цигари. Около 26% от младежите пушат ежедневно, а броят на изпушените от тях цигари е 5-20 на ден. В последните години все пак се наблюдава тенденция към лек спад на употребата на цигари, което е в резултат на общите европейски усилия за забрана на пушенето на обществени места.

По отношение на употребата на наркотични вещества държавата полага успешни усилия за борба с наркозависимостта при младежите и вече се наблюдават първите положителни резултати. През последните десет години делът на младите хора, които опитват такива вещества, е спаднал с около 5%.

В Словакия има голям брой разнообразни

младежки структури - скаутски организации, спортни съюзи, помощни организации, центрове за организиране на свободното време. Целта им е да дадат възможност на младите хора да прекарват полезно и приятно своето извънучилищно време, да се подготвят за обществения живот и за бъдещето си.

Политическото образование на младите хора не е включено в училищното обучение, а е задача на младежките организации, които се занимават с политика и екология. Същото се отнася и за културното образование. В страната липсва централен орган, който да отговаря за него, но съществуват многобройни организации, предлагащи на младите хора възможности да се занимават с музика, танци, певческо изкуство, изобразително изкуство и др. На много места в страната, вкл. и в по-малки населени места, са създадени фолклорни групи за народни танци, песни и други национални традиционни обичаи.

Спортът заема важна роля в живота на децата и младите хора. В училищата и университетите физическото възпитание е задължителен предмет. Към Министерството на образованието съществува дирекция "Спорт, деца и младеж", която отговаря за спортната дейност. В допълнение до словашките младежи спортът заема седмо място сред начините за прекарване на свободното време. По данни от 2008 г. голяма част от децата и младежите спортуват, когато имат възможност (45,1%), 24,9% упражняват редовно спорт, а 30% въобще не спортуват. Любимите спортни игри на словашките младежи са игрите с топка (34,7%), следвани от туризъм (20,6%) и водни спортове (12,1%).

Източници:

1. Eine neue Qualitaet der Kinder- und Jugendpolitik in der Slowakischen Republik – http://www.coe.int/t/dg4/youth/Source/Resources/Forum21/Issue_No13/N13_YP_Slovak_de.pdf
2. Slowakei – http://www.dija.de/downloads/downloads/Slowakei_04-09.pdf

Ю. Дичева

ЕВРОПЕЙСКИ И НАЦИОНАЛНИ МЛАДЕЖКИ МРЕЖИ

ПРЕЖДЕВРЕМЕННО НАПУСКАНЕ НА ОБРАЗОВАНИЕТО В ЕВРОПЕЙСКИТЕ СТРАНИ - ИЗСЛЕДВАНЕ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ МЛАДЕЖКИ ФОРУМ

Според доклад на Европейския младежки форум (European Youth Forum), публикуван в края на 2008 г., преждевременното напускане на образованието е основен проблем на формалната образователна система. Данните показват, че един на шестима млади хора в Европа напуска формалното образование без уменията и квалификацията, които са необходими, за да излезе успешно на пазара на труда и да бъде активен гражданин.

В съобщение на ЕК от 20 ноември 2003 г. относно Европейския показател за образование и обучение се посочва, че до 2010 г. всички държави членки на ЕС трябва да намалят най-малко наполовина броя на младите хора, които преждевременно напускат образованието си в сравнение с 2000 г., така че броят им да достигне средно ниво за целия ЕС до 10%. Според Евростат в повечето държави членки тенденцията на дела на отпадналите показва някои обещаващи признаци: средно за ЕС от 19% през 2002 г. той е намалял на 15,9 % през 2005 г.

Процентът на отпадналите варира в различните държави членки. Някои от страните вече са постигнали европейските показатели (Норвегия - 4,5%, Полша - 5,7%, Чехия - 6,1%), докато на други (Малта - 45%, Португалия - 39,4%, Испания - 30,4%, Исландия - 27,3%) им предстои да извървят дълъг път. С изключение на Исландия, страните, които са с висок процент на отпаднали, са разположени в южната част на ЕС: Румъния (23,6%), Италия (23,5%), България (21,4%) и Кипър (18,4%). В действителност в някои страни се наблюдава нарастване на процента на отпадналите. Особено в Испания, Ки-

пър и Румъния ситуацията е тревожна. В други страни като Италия и Малта, въпреки че процентът на отпадналите все още е сред най-високите в ЕС, се наблюдават положителни тенденции. Като цяло за ЕС се отчита намаляване на процента на преждевременно напусналите образованието си.

Отпадане от училище

Младежите, които отпадат от училище, се разделят на три групи на базата на постигнатото ниво на образование.

- младежи, които са прекъснали начално или основно образование, без да го завършат. В английската литература тази група често се квалифицира като „dropouts“ и е групата на най-проблемните, тъй като младежите не получават никаква квалификация и ще бъдат изправени пред сериозни проблеми, излизайки на пазара на труда;

- младежи, които получават диплома за завършен първи етап на средното образование. В сравнение с първата група те вероятно ще имат повече шансове на пазара на труда, но в много държави дипломата за завършен първи етап на средното училище не се счита за достатъчна квалификация за излизане и оставане на пазара на труда.

- младежи, които са завършили първия етап на средното образование и са продължили образованието си под формата на стаж. По време на стажа учениците присъстват определено време в училище и получават практическо обучение в компанията, която ги наема. След завършване на стажа те се считат за завършили средно професионално образование и следователно ще имат разумен шанс на пазара на труда. Стажове-

те са предназначени за конкретен тип ученици, които предпочитат да съчетават теоретичната и практическата подготовка.

Изследванията на причините за отпадането от училище показват, че това не е само въпрос на личен избор, а е в резултат на различни влияния.

Различават се четири групи фактори: индивидуални, семейни, училищни и социално-икономически.

Индивидуални

Отделните демографски характеристики като пол и етническа принадлежност играят важна роля за обяснение на отпадането от училище. Погрешавашите от мъжки пол и етническите малцинства са по-склонни да прекратят образованието си, без да се дипломират във втория етап на средното образование. Вероятността момчетата преждевременно да напуснат училище е 1,9 пъти по-голяма в сравнение с момичетата.

Според проучванията лицата, които отпадат от училище, са по-малко интелигентни и показват по-ниски резултати на училищните тестове от другите ученици. Учениците, които повтарят една или няколко години, получават по-лоши резултати и могат по-лесно да отпадат поради липса на мотивация.

Семейни

Учениците, чиито родители са с нисък социално-икономически статус, са по-склонни да напуснат преждевременно училище. За тях разходите за образование са относително високи в сравнение с учениците с по-висок социален статус.

Учениците, чиито родители са завършили висше образование, са по-склонни да останат в училище, тъй като самите родители имат повече познания за действието на училищната система и считат висшето образование като възможност за по-добра реализация на децата си.

Когато общуването между деца и родители не се осъществява или се прекъсне по някаква причина, това се отразява на образователните резултати. Децата от семейства с един родител или от многодетни

семейства са по-склонни да напускат преждевременно образованието си.

Училищни

Тези фактори са особено важни, защото те са единствените, чрез които правителствата се опитват да намерят решения на проблема за отпадане от училище.

Учениците, които посещават училища с висок процент на ученици етнически мигранти, е по-вероятно да напуснат преждевременно. Училищата в градските райони на дадена държава регистрират по-голям брой напуснали, отколкото училищата в другите райони.

Доказано е, че учениците, които посещават училища с еднороден състав, е по-малко вероятно да отсъстват или да напуснат преждевременно. Това се обяснява с факта, че те се чувстват еднакви с другите ученици и че социалните, етническите и културните различия между учениците са много по-малки.

Социално-икономически

Проучванията показват, че по-големите възможности за заетост на хора с ниско образователно равнище увеличава преждевременно напускане на училище. Според статистическите данни, когато има икономически растеж и недостиг на работници, по-висок процент ученици преустановяват обучението си и опитват шансовете си на пазара на труда.

Отпадането от училище може да има сериозни последици:

- Младите хора, които напускат преждевременно училище, са два пъти по-застрашени от безработица, от тези, които завършват своето образование. (ОИСР 2007 г.).
- Бременност, престъпност, насилие, злоупотреба с алкохол и наркотици и самоубийство са значително по-често срещани сред преждевременно напусналите училище. Повечето от тези проблеми също така са причини за ранното отпадане от училище.
- Отпадналите от училище по-често, отколкото другите граждани, се възползват от грижи и други социални програми през целия си живот.

Дял на младежите, отпаднали от училище, в страните на ЕС през 2007 година (в проценти)

Източник: Евростат, 2009

- Отпадналите от училище имат с 9,2 години по-кратка продължителност на живота, отколкото завършилите средно образование.

- Броят на попадналите в затвора от групата на отпадналите от училище е осем пъти по-голям, отколкото на завършилите средно образование.

- Само една четвърт от отпадналите от училище гласуват, за сравнение делът на завършилите средно образование е една втора, а на висшистите - три четвърти.

Много от нежеланите последици от преждевременното напускане на училище са свързани помежду си. Бедността води до по-висок риск за отпадане от училище, което отново може да доведе до бедност и до намаляване на продължителността на живота. Изследванията показват, че допълнителните приходи от оставането в училище за още една допълнителна година са повече от 70 хил. евро през живота на човека.

За решаването на сложния проблем за отпадането от училище са необходими различни подходи на всички равнища: „решения чудо“ не съществуват. За да се повишат социално-икономическото значение и привлекателността на образованието, например чрез преразглеждане на методите на преподаване, трябва политиките, училището, семейството и др. да положат съвместни усилия. Различни области на политиката като заетостта, социалните въпроси и здравеопазването трябва да се обвържат с разрешаването на този въпрос. Добър пример е сътрудничеството между ирландския Национален образователен борд, Националния младежки съвет и различните министерства с цел обединяване на усилията в работата по проблема.

Общият принцип е, че всеки трябва да има правото, средствата и подкрепата за достъп до формално образование.

Отпадналите от училище трябва да

имат възможност отново да започнат от там, където са прекъснали и да получат втора квалификация. Необходими са гъвкави начини за завършване на обучението, особено в основното и средното образование. Личните консултации и ориентираните към ученика програми трябва да бъдат засилени. Всеки младеж трябва да има право на достъп до висше образование със същите възможности за финансова подкрепа, както студентите, идващи от средното образование.

Европейският младежки форум предлага въвеждането на свидетелство по компетентност. Това би позволило на всеки млад човек, напуснал формалното образование, независимо от етапа да получи свидетелство, очертаващо неговия образователен път и доказващо знанията и компетенциите, които е придобил. Свидетелството следва да бъде интегрирано в националните квалификационни рамки. Младите хора трябва да имат достъп до алтернативни схеми за обучение като стажове, доброволчески програми и придобиване на неакадемични квалификации.

Начини за стимулиране на формалното образование

Образованието трябва да бъде бесплатно. С цел гарантиране на пълната самостоятелност на младите хора, стипендиите и другите видове финансова помощ не трябва да зависят от финансовото състояние на семейството. Те трябва да са достатъчни за допълнителните разходи например за учебни материали, достъпни жилища, разходи за практическите занимания или пътуване на младежите от селските райони. Освен това финансовите стимули за оставане в образованието могат да се предоставят на младежите или на семействата на непълнолетните ученици.

Младите хора трябва да се превърнат в собственици на своето образование. От възможно най-ранна възраст те трябва да бъдат насърчавани да вземат образователни решения, за да направят своето образование съвместно усилие между себе си и училището. Това изисква размерът на класове-

те в училищата да е достатъчно малък, за да се осигури приятна среда за обучение. Съществуват толкова начини да се учи, колкото са учениците в класната стая. За да бъде всеобхватно и разнообразно ученето, е необходимо да се използват различни педагогически инструменти и методи за оценка. В училищата следва да се създаде добра атмосфера, така че младите хора да се чувстват спокойни и уважавани в своето многообразие. Специални усилия трябва да бъдат положени за предотвратяване на проявите на тормоз и насилие. Неформалните методи за обучение, които поставят ученика в центъра, позволяват на училищата да се справят с нарастващото разнообразие в обществото. Връзките между училището и семействата на учениците и местните общности трябва да се засият. Правото да участват във вземането на решения силно мотивира учениците да останат в образователните институции. Това се постига не само чрез демократични структури, а също чрез постоянен диалог за формата и съдържанието на образованието им.

Преждевременно напускане на висшите училища

Преждевременното напускане на висшето образование е обект на много по-малко изследвания и поради тази причина статистическите данни са ограничени. В повечето страни (с изключение на Великобритания) проблемът не е предмет на политически дебати.

Средно в 19 държави от ОИСР, за които има налични данни, около 30% от студентите не завършват успешно програмата, която следват. Разликата в процентите в различните държави е значителна. В Гърция и Нова Зеландия по-малко от 60% от младежите, които започват висше образование, получават диплома, за разлика от своите колеги от Белгия (Фламандска общност), Франция, Ирландия и Япония, където техният дял надвишава 76%.

Съществува връзка между броя на започващите и броя на продължаващите. В страни, в които голям брой млади хора за-

почват висше образование, делът на продължаващите е по-малък. Това се наблюдава и в различните университети на една и съща страна. Във Великобритания най-привилегированите в момента посещават университети, но повечето от тях ги напускат преждевременно. Университетът в Антверпен, Белгия, се опитва да привлече млади хора в неравностойно положение, които след това е по-вероятно да се откажат. От друга страна, големият брой на преждевременно напусналите е показател, че системата е отворена за всички.

Причините за преждевременното напускане са многобройни и разнообразни.

За някои студенти прекъсването на висшето образование е положителен избор, защото те тръгват по друг път, който съответства по-пълно на техните нужди и планове.

Други избират да излязат на пазара на труда, а някои напускат, тъй като решават да започнат собствен бизнес. Има и студенти, на които им липсва капацитет за постигане на учебни цели. Ето защо делът от 30% на преждевременно напусналите, не означава, че 30% от студентите са в проблемна ситуация.

Съществуват очевидни проблеми при учащите младежи в неравностойно положение като имигрантите в Западна Европа. Ако следват във висши училища, те ги напускат много по-бързо, отколкото връстниците им, родени в приемащата страна.

Сериозните последици от преждевременното напускане на висшите училища са пропилян човешки потенциал и загубени държавни средства. Младите хора, които инвестират една или две години, не получават възвращаемост.

Европейският младежки форум счита, че висшето образование трябва да бъде дос-

тъпно за всички и че никой не трябва да бъде възпрепятстван от икономически и финансови ограничения. Сегашната тенденция за повишаване на таксите за обучение, подкрепяна от ЕК, е грешната посока на развитие.

Първото направление в борбата за намаляване на броя на напусналите студенти е подобряване на ориентацията, така че студентите да започват образователни програми, основани на реални очаквания и реална преценка на собствените им желания. За тази цел е необходимо възможно най-рано да стартират системи за насочване (например по време на основното образование), които да съчетават двойствените аспекти на образованието и професионалното ориентиране.

Второто направление е индивидуална подкрепа от висшите училища и студентските организации. Системите за подкрепа трябва да бъдат насочени към провеждане на подходящи консултации.

Социалната среда и ограничената социална интеграция са важни причини за напускане на висшето образование. Студентите сами допринасят за предотвратяване на преждевременното напускане чрез изграждане на мрежи, организиране на учебни групи и най-важното чрез активно включване на преждевременно напусналите в студентски организации и политически дебати. Тази дейност трябва да бъде засилена, а висшите училища да предоставят на студентските организации достатъчно ресурси, за да я извършват, както и да признаят значението на студентските организации.

Тъй като преждевременното напускане на образованието е проблем за обществото, държавата, работодателите, частния сектор и местните власти, за справянето с него е необходимо тясно сътрудничество между всички тях.

Източници:

1. Annexes au document politique sur le décrochage scolaire - http://www.youthforum.org/en/system/files/yfj_public/strategic_priorities/fr/0052-08FR-ANNEXES.pdf
2. EU YOUTH REPORT – http://ec.europa.eu/youth/pub/pdf/eu-youth-report_en.pdf

МЕЖДУНАРОДНИ МЛАДЕЖКИ ПРОЯВИ И ИНИЦИАТИВИ

МЕЖДУНАРОДНАТА МЛАДЕЖКА ДЕЙНОСТ В ГЕРМАНИЯ - СПОДЕЛЕН ОПИТ И ПРЕПОРЪКИ ЗА РАБОТА

В изследване на Университета в Регенсбург се проучва дългосрочното въздействие на международните младежки дейности върху погроставащите. Участието в срещи на международни младежки групи оказва устойчиво влияние върху личността на младите хора и тяхното професионално развитие дори 10 години по-късно. Резултатите от изследването показват, че благодарение на международните срещи 48% от анкетираните са се научили да се справят в непредвидени ситуации, 50% от тях са станали по-отворени в общуването си с непознати, а други са придобили опит за работа в група. На мнозина международните срещи помагат да разберат по-лесно поведението на хора с друга култура, а 41% от тях продължават да поддържат контакти с личности, с които са се запознали на младежка среща. Интернационалност и разбиране на чуждите култури днес са необходими компетенции в глобализиращото се общество.

През 2009 г. Германия заделя 19 млн. евро за международна младежка дейност.

В проекта „Interkulturell on Tour“, насърчен от Министерството на семейството, възрастните, жените и младежта и програмата на ЕС „Младежта в действие“, се отделя специално внимание на приобщаването на младежки организации и съюзи с миграционен произход към германски младежки организации.

През 2010 г. в брошура за проекта е описан придобитият опит и са направени препоръки за бъдещата международна дейност.

Значение на отделната личност

В рамките на проекта са привлечени мо-

тивирани личности с опит в международната младежка дейност, които често трябва да разрешават вътрешни противоречия в собствената организация. При избора им в началото е трудно да се каже дали те ще съумеят да окажат силно влияние върху провеждането на международната младежка среща, или само ще организират пътуване за удоволствие и добра почивка на ръководния персонал. Отделната личност може да има централна и много трудна роля в целия проект.

Разговори на чувствителни теми: респект и толерантност

Чувствителни теми например са докъде трябва да се простират границите на срама, религиозните чувства, пренебрегване на правилата за хранене или приемането на забранени храни, пиенето на алкохол, използването на дрога, степента на респект при общуване с възрастни хора, степента на приятелство, обичта, сексуалната ориентация и др. При планиране на международни мероприятия и срещи трябва да се имат предвид различните културни и религиозни празници на участващите.

Постигане на дълготрайни контакти: обвързване с уговорки и споразумения

Често се приема, че на хората с миграционен произход не може да се има достатъчно доверие, докато немците се отличават с педантична точност. Това клише отдавна е отхвърлено при работа с младежи с миграционен произход. Известен проблем на международната младежка дейност е мнението за несигурност при работата с чуждестран-

ни партньори, които не отговарят на имейли или не спазват уговореното време при подготовката на срещата. В процеса на съвместната дейност е необходимо да се отдели повече време за взаимно опознаване на различните организации и техните представители.

Намиране на подходящ партньор: между мечтания екип и културното различие

Личните контакти и симпатии са доста ползотворни за намиране на подходящ партньор. Понякога различията между организациите са толкова големи, че да се работи съвместно за по-дълго време е доста трудно. В други случаи организациите могат да работят заедно, но хората в проекта трудно се стиковат или имат коренно различни педагогически концепции. Затова от значение е както химията между участващите, така и намирането на подходящи форми на организация за съвместна дейност.

Специфичните теми или системата от ценности на дадена организация или съюз влияят върху организираната среща и могат даже да предизвикат спорове в създадения екип.

Различия не само въз основа на миграционния произход на младежите

При среща на младежка градска организация с миграционен произход и традиционна германска младежка организация от селски район може да се установят същите различия, както между града и селото, а именно: социални различия, различен начин на живот, различие в културата на младежите и др. Понякога има разлика и в педагогическия подход при работа с младежите: единият от партньорите предпочита да работи с отделната личност, а другият в група.

Ролята на родителите

Привличането на родителите при работата с млади хора е особено важен фактор. Родителите на младежи с миграционен произход нямат доверие и се страхуват от германските организации, съюзи и обединения. Те не знаят какви са моралните ценности и какъв е подходът към децата и младежите

в различните организации в Германия. Спечелването на тяхното доверие е важно условие, за да дадат на детето си разрешение за пътуване в чужбина. Същевременно малко немски родители биха се съгласили, без да получат допълнителни разяснения, техните деца да прекарват свободното си време с младежи мюсюлмани. За повечето от тях това дори е немислимо.

Езикови познания: между ресурси и възможности

Езиковите познания са от голямо значение при провеждането на международна среща.

Негативни аспекти по отношение на езиковите познания

- Често преводачите на съответния език нямат добри познания за важни професионални понятия, изрази и обръщения.
- Симултанният превод изисква по-продължителна езикова подготовка, което често се подценява.
- Преводачите трябва да носят отговорност при възникване на езикови или културни недоразумения.
- Понякога преводачите могат да създадат смущаващи обстоятелства, в случай че не съумеят да преведат добре израз или дума. Те трябва да бъдат насърчавани за повече смелост до преодоляване на проблема.
- Преводачите трябва често да имат разясняваща роля по отношение на културни или правни аспекти на дадена страна.
- Възможно е да се засегнат мъчителни теми или теми, предизвикващи срам у преводачите.

Положителни аспекти по отношение на езиковите познания

- Усещането за наличие на две култури у дома, както и говоренето на два езика могат да доведат до приятно усещане за обогатяване.
- Често се създава климат на взаимна езикова „анимация“ - предизвиква се любопитство спрямо непознатия език и активно изучаване на отделни думи, изразни средст-

ва и обръщения.

- Ролята на езиков посредник служи за постигане на културна идентичност и отговорност и може да доведе до по-активно занимание с майчиния или втория език.

Преводачите трябва да умеят да създават ситуации на отмора и разтоварване и с лекота да разрешават възникнали недоразумения, както и да приемат признание и благодарност.

Нарастващо значение на сигурността

Мобилните телефони и интернет помагат на родителите да се информират по-бързо и по-добре за проблемите на международната младежка среща. Всичко това води до повишени изисквания към организаторите на събитието. Не всички родители на немските участници биха позволили децата им да участват в международна среща в Турция или Русия. По отношение на страните от Централна и Източна Европа, както и между Източна и Западна Германия ръководителите трябва да съумеят да изтъкнат сигурността и атрактивността на съответната страна и място. Възможно е от собствен опит или от опит в семейството да възникнат основателни страхове от полицейската проверка на границата. Това налага подготовка и предвиждане на подобни ситуации.

Хетерогенен състав на участниците

В рамките на проекта е установено, че съставът на участниците е от съществено значение. Според много организатори справянето с проблемите при група с хетерогенен състав е голямо предизвикателство.

Не всякога родители и участници са откровени, за да споделят свои заболявания или психически проблеми.

Особено важна е работата, свързана с определянето на състава на групата, което показва значението на подготвителните срещи. Освен това трябва да се има предвид, че в групата различията могат да са не само на културно ниво, но да има разлика в социалния, в обществения статус или във финансовото състояние.

Финансови предизвикателства по време на мероприятиято

Често по време на мероприятиято се явяват непредвидени или непланувани разходи, свързани с болест, застраховки при завръщане на участниците у дома и др.

Добре е да има прозрачност при изплащането на хонорарите на участващите ръководни кадри, за да се гарантира равнопоставеността между участващите организации.

Привличане на младежи от социално слаби групи в международната младежка дейност

При реализирането на международни младежки мероприятия и при оказването на младежка помощ е добре да се привличат младежи от социално слаби групи. Организациите и институциите трябва критично да планират и обмислят своите действия, за да интегрират такива младежи и да ги привлекат в проекти, за които са отпуснати достатъчно средства.

Проблеми и предимства на работата в екип

При създаване на екипи за работа в проекта Interkulturell on Tour се постига взаимно обогатяване по отношение на организацията, методите на работа, както и оформлението на програмата, така че ползата от сътрудничеството е двустранна. Често е целесъобразно при работа с младежки организации с миграционен произход да се привличат личности, които да работят с ентусиазъм.

Като цяло се получава едно отваряне на младежките организации с миграционен произход към други младежки организации, а впоследствие и отваряне към други култури. Създаването на екип изисква ползотворен диалог и интензивни консултации. В този модел на работа организациите се насърчават да се насочат към създаване на собствена стратегия за отваряне към други култури.

Чуждестранен партньор

При организиране на младежка среща наличието на чуждестранен партньор е от го-

лямо значение. Още в началото на подготовката трябва да се гарантира, че има група от младежи в чужбина, които с удоволствие

биха взели участие в срещата. Изисква се и съвместно обучение на екипа с чуждестранния партньор.

Източници:

1. «InterKulturell on Tour»-

<http://www.interkulturell-on-tour.de/>

2. Praxishilfe «InterKulturell on Tour»-

http://www.ijab.de/downloads/download-arbeitsergebnisse/Praxishilfe_IKT_Webfassung.pdf

Я. Панова

РАБОТА С МЛАДЕЖИ ОТ РОМСКИ ПРОИЗХОД И СИНТИ В АВСТРИЯ

По проблемите на младежите роми и синти в Австрия работи институцията Thara Haus. Нейните цели са:

- повишаване на самосъзнанието и образователното ниво на роми и синти с цел подобряване на техните шансове на пазара на труда;

- окуражаване на младите роми да живеят със своето културно и историческо наследство и същевременно да допринесат за създаване на едно успешно съвременно общество;

- придобиване на важни квалификации и умения чрез различни проекти и предложения, които да им доставят радост;

- създаване на межкултурен диалог на различни нива;

- премахване на прегразсъдъците и бариерите между различните култури;

- привличане на големи фирми като работодатели на роми и синти.

От 1989 г. в Австрия има регистрирана организация на ромите, а от 1993 г. ромите са признати като самостоятелна общност.

За определяне на образователното ниво и мястото на трудовия пазар на ромите в страната са проведени интервюта с експерти от различни институции, които работят активно с младежите. Поставени са следните по-важни въпроси:

- Какви бариери трябва да преодолеят младежите роми, посещавайки различни институции? Какви предложения за тях са приемливи?

- Какво трябва да се спазва, когато се взема на работа девойка от ромската общност?

- Какво трябва да се подобри в работата с младежите или при обучението на работещите с младежи, за да се отговори по-добре на потребностите на ромите?

- Важно ли е работещите с младежи да идват от ромската общност?

- Какво значение имат познанията за различни култури при работа с младежите роми?

Според всички интервюирани младежите роми не могат да бъдат идентифицирани като елементарни. В много случаи те остават „невидими“, плахи и често са дискриминирани в училище или в различни институции. Предполага се, че съществуват прегразсъдъци и расизъм спрямо тях.

Пътищата за достъп на ромите до институциите зависят от техния вид. Експертите от младежките центрове и тези за мобилна работа с младежта разчитат предимно на устната пропаганда. Младежките центрове провеждат допълнителна реклама в училище, а централите за мобилна дейност търсят своите клиенти в парковете, където ромите идват на групи. Помощ за обучение може да се намери предимно в лицата.

Младежите роми нямат трудности за достъп до институции. Те обаче трудно се вписват в дадени рамкови условия. Според експертите на Thara Haus проблемите с тях

са само в началото, като на младежите трябва да се даде възможност сами да избират своя наставник. Една от причините за сравнително ниската посещаемост на Thara Haus е, че предложенията за повишаване на квалификацията в центъра съвпадат по време с учебните часове. Освен това бащите роми трудно биха пуснали своята гъщеря в учреждение, което се посещава и от младежи.

Всички анкетирани заявяват, че младежите роми се вълнуват от същите теми и предложения, както и другите младежи. Индивидуалният разговор с тях е от значение. За младежите роми не е лесно да говорят пред група, особено ако има проблем или има опасност другите да разберат, че те не могат да се справят с нещо (например с компютрите). От друга страна, е установено, че младежите роми се интересуват от танци и музика повече от другите. Те много по-рядко биха поускали помощ за учене. Според някои експерти проблем е *недостатъчната подкрепа на младежите от страна на родителите в ученето*. Някои деца роми не посещават редовно училище, при други липсва спокоен кът у дома, където да подготвят уроците си. По отношение на получаването на образование и придобиването на професия често семейството оказва натиск върху младежите кои институции да посещават.

От една страна, *силните родови връзки* при ромите са ресурс за младите, но от друга страна, това е голяма отговорност, нещо като задължение за тях да работят за увеличаване на семейните доходи, както и да се грижат за по-малките си братя и сестри. Посещаването на курс не се счита за толкова важно, колкото семейните задачи. Друг проблем, засягащ както момичета, така и момчетата са традиционните *ранни женитби*. Много от младите жени рано стават майки, което затруднява тяхното професионално обучение. При женитба перспективите пред момичето за постигане на определени професионални цели намаляват. Затова експертите от институциите трябва

наложително да питат кой в семейството би подкрепил младата жена, ако тя реши да прогължи образованието си.

В редица младежки центрове се предлагат дни на девойката, в които присъстват като консултанти само жени. Тези дни дават повече свобода за изява на момичетата роми и на девойките от турски произход. Според експерти момичетата повече общуват в смесени (от различни култури) групи, отколкото младежите. В Thara Haus първо са обособили „момичешка група“ и след това са потърсили теми, които да събудят интересите на момичетата като например провеждане на *семинар на модата*, в който се дава възможност на момичетата да предложат свои модели. Заключителният етап е организирането на ревю в търговски център, където моделите се предлагат на посетителите. За младежите се предлага изучаване на хореография.

Всички анкетирани са заявили, че познаването на културата по произход на младежите е от съществено значение. Това е необходимо, за да могат да се разберат решенията и поведението на ромите. За много от експертите е важно да се работи върху проблема по *осъзнаване на многообразието от култури* у младежите, да се създадат теми за дискусии (например плахостта или страха при споменаване на произхода, силната семейна връзка, строгото възпитание на момичетата) и да се намерят *пътища за общ подход*. Особено значение за ромите трябва да придобие училищното образование и възпитанието на точност за спазване на определени срокове.

Като източник за запознаването с ромската култура може на първо място да послужат самите деца, представителите на общността, както и интернет.

На въпроса дали работещите с младежите трябва да са от ромската общност, се дава различен отговор. През последните години за социална и младежка дейност се привличат много мигранти, които поради езиковите си познания са особено подходящи за наставници. Някои считат, че ако се

привлекат за работа с младежите роми, те по-настойтелно биха изисквали от родителите да пращат децата си на училище. Застъпва се и тезата, че най-голямо е предимството *при съставяне на мултикултурни екипи*.

Заклучения и препоръки:

- Институцията Thara Haus е първата във Виена, която се запознава с проблемите на роми и синти.

- Роми и синти често са “невидими” и плахи, когато трябва да декларира етническата си принадлежност.

- Институциите, които работят с ромите, трябва да съумеят да направят по-видима тази етническа група и да съдействат за определянето на нейната идентичност.

- Поради недостатъчни статистически данни е трудно да се каже какво се предлага за обучение в центровете по младежка дейност или на пазара на труда.

- Липсата на статистически данни затруднява формулирането на политически мерки за насърчаването на младежите роми и синти.

- Институциите трябва по собствен начин да се преборят с расизма и дискриминацията на ромите.

- Познанията за историята и културата на ромите спомагат за взаимното раз-

бирание и улесняват общуването. Това дава възможност за по-лесно разбиране на собствената култура.

- Тъй като училищното образование не е приоритет за ромите, впоследствие се налага институциите да предлагат възможност за изучаване на професии.

- Често е необходимо да се направи консултация с родителите, за да се даде информация за възможностите на предлаганото обучение, нещо което е особено наложително при момичетата роми. За да се гарантира успех на предприетите мерки, е необходима работа с родителите на младежите роми.

- Възможността за участие на роми и синти в дадени мероприятия е важна и засилва доверието у тях. Създаването на екип от различни култури влияе добре върху съответната група и улеснява участието на ромите.

- Индивидуалният разговор с ромите и синти е особено ползотворен за достъп до тях.

- Създаването на екипи, в които се вземат предвид етносът, полът и възрастта, улеснява работата с младежите.

- Институции, които са отворени към двата пола, могат да предлагат дни /следобеди/ на младите момичета и да улеснят достъпа до тях, като същевременно трябва да съумеят да гарантират свободата на изява и внимание към момичетата и младите жени.

Източник:

Jugendarbeit mit Roma und Sinti. Erfahrungen und Hinweise –

http://www.politik-lernen.at/politiklernen/resources/oldbin/_data/pdf/Jugendarbeit_D.pdf

Я. Панова

ЦИФРИ И ФАКТИ

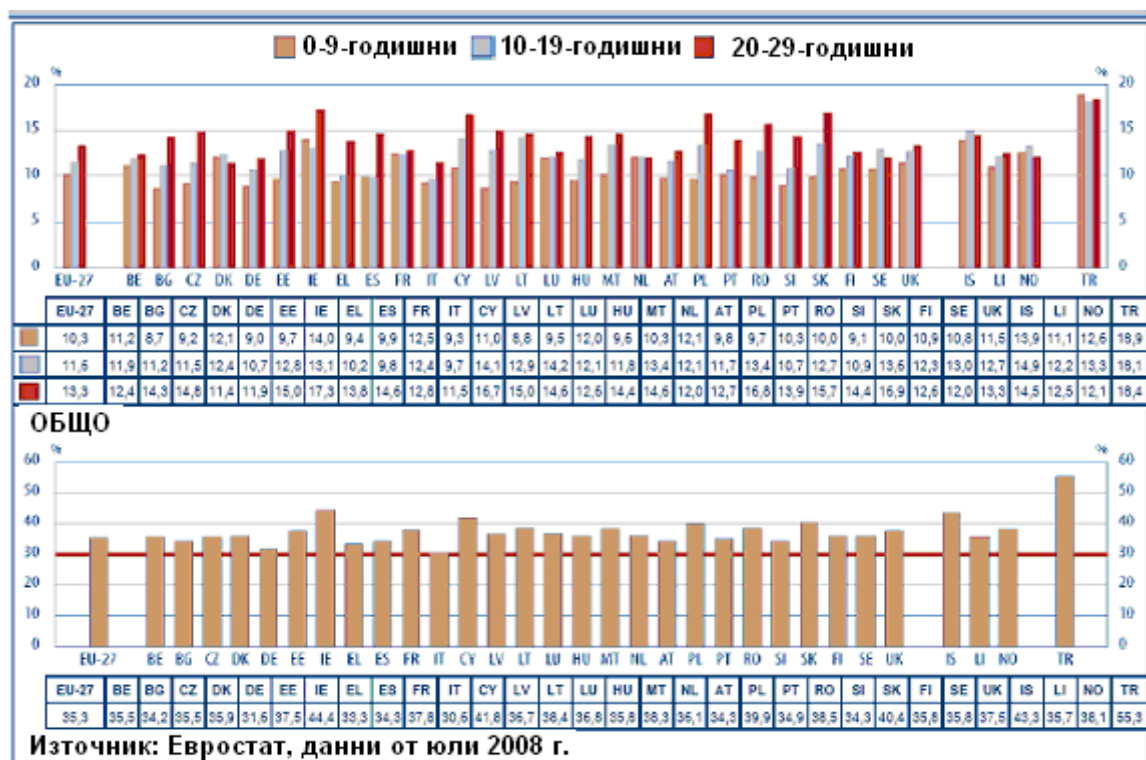
СТАТИСТИЧЕСКИ ДАННИ ЗА ДЕЛА НА ДЕЦАТА И МЛАДЕЖИТЕ ПО ВЪЗРАСТОВИ ГРУПИ В ЕВРОПА

В изследването на европейската информационна мрежа Eurodisc са обхванати 31 държава - страните членки на ЕС (ЕС-27), страните от Европейската асоциация за свободна търговия (Исландия, Норвегия и Швейцария) и Турция в качеството си на страна кандидат.

През 2006 г. в **ЕС-27** групата на младите хора на възраст под 30 години е средно

35% от общия брой на населението. Най-голям е дялът на младежите на възраст 20-29 години, следвани от групите на 10-19-годишните и 0-9-годишните. В **Централна и Източна Европа** средният дял на младите хора под 30-годишна възраст е по-голям в сравнение с ЕС-27 - 38%. Откроява се **Турция**, където населението под 30 години е над 55%.

Дял на 0-9-годишните, 10-19-годишните и 20-29-годишните в някои европейски страни

Легенда:

AT – Австрия;	BE – Белгия;	BG – България;	CH – Швейцария;	CY – Кипър;
CZ – Чехия;	DK – Дания;	DE – Германия;	EE – Естония;	EL – Гърция;
ES – Испания;	FI – Финландия;	FR – Франция;	HU – Унгария;	IE – Ирландия;
IS – Исландия;	IT – Италия;	LI – Лихтенщайн;	LT – Литва;	LU – Люксембург;
LV – Латвия;	MT – Малта;	NL – Холандия;	NO – Норвегия;	PL – Полша;
PT – Португалия;	RO – Румъния;	SE – Швеция;	SI – Словения;	SK – Словакия;
TR – Турция;	UK – Великобритания			

В **Ирландия, Кипър, Полша, Словакия, Исландия** и **Турция** младите хора представляват над 40% от общия брой на населението. В **Ирландия** и **Исландия** групата на децата от 0 до 9 години е около 14% от общия брой на населението, което е най-високият дял от всички изследвани страни с изключение на **Турция**. В групата на 10-19-годишните най-висок е дялът в **Кипър, Литва, Ис-**

ландия и **Турция** – над 14%. В някои скандинавски страни като **Дания, Норвегия** и **Швеция**, както и в **Австрия, Германия** и **Италия** дялът на 20-29-годишните е около 12%. Дялът на младежите над 30 години е най-нисък в **Австрия** и **Италия** (около 30%), следвани от **Германия** с 31,6%. **Исландия** и **Турция** се отличават с най-висок дял на младежите – съответно 44,4% и 55,3%.

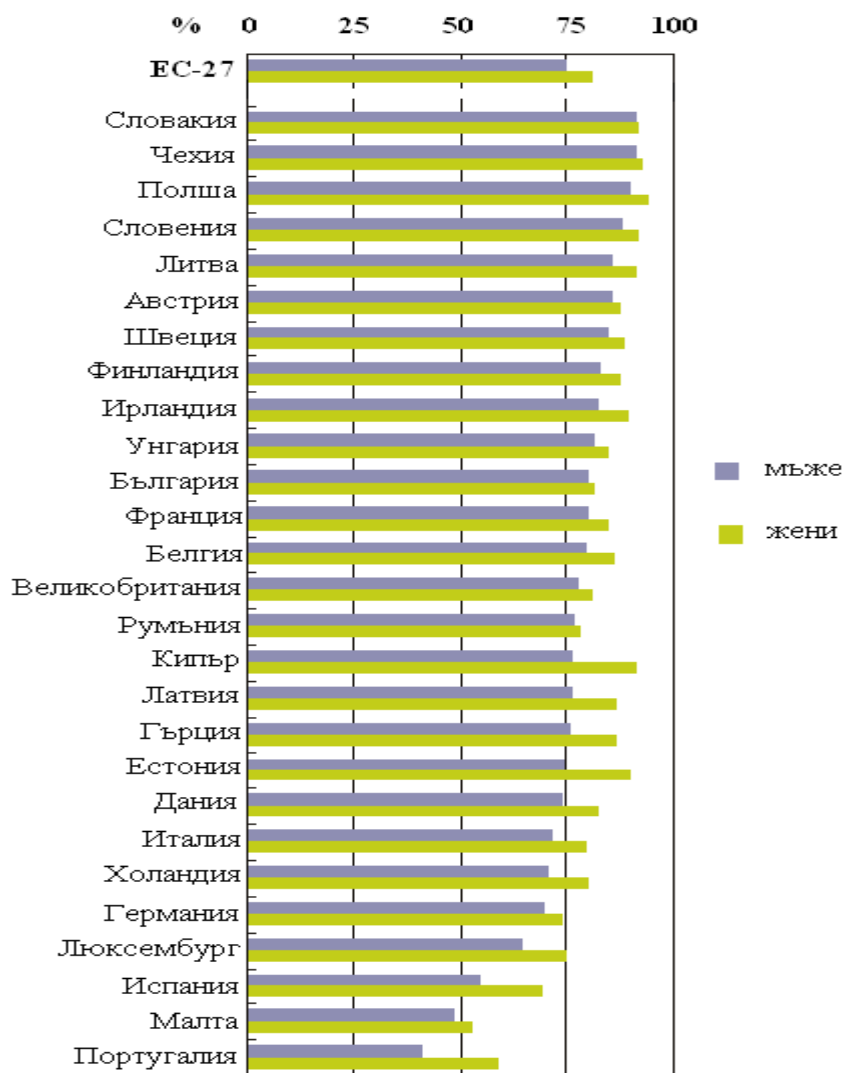
Източник:

Schlüsselzahlen zum Bildungswesen in Europa 2009 –

http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/documents/key_data_series/105DE.pdf

Ю. Дичева

**НИВО НА ОБРАЗОВАНИЕ В ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ ПРЕЗ 2006 ГОДИНА
(МЛАДЕЖИ НА ВЪЗРАСТ 20-24 ГОДИНИ, ЗАВЪРШИЛИ ПОНЕ ВТОРИ
ЕТАП НА СРЕДНО ОБРАЗОВАНИЕ)**

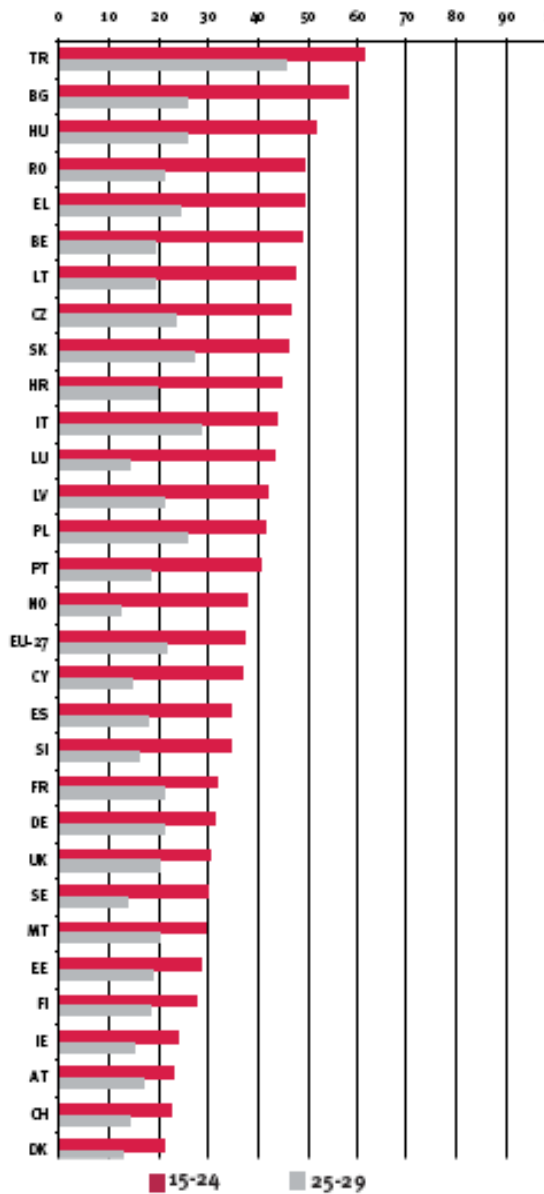

Източник:

Данните са публикувани в статистически годишник на Евростат от 2008 г.

М. Стоянова

МЛАДЕЖИ ОТ ЕВРОПЕЙСКИТЕ СТРАНИ, КОИТО НЕ УЧАТ И НЕ РАБОТЯТ ПРЕЗ 2007 ГОДИНА (ДЯЛ ОТ НАСЕЛЕНИЕТО В СЪЩАТА ВЪЗРАСТОВА ГРУПА В ПРОЦЕНТИ)

Легенда:

AT – Австрия;	BE – Белгия;	BG – България;	CH – Швейцария;	CY – Кипър;
CZ – Чехия;	DK – Дания;	DE – Германия;	EE – Естония;	EL – Гърция;
ES – Испания;	FI – Финландия;	FR – Франция;	HU – Унгария;	IE – Ирландия;
IS – Исландия;	IT – Италия;	LI – Лихтенщайн;	LT – Литва;	LU – Люксембург;
LV – Латвия;	MT – Малта;	NL – Холандия;	NO – Норвегия;	PL – Полша;
PT – Португалия;	RO – Румъния;	SE – Швеция;	SI – Словения;	SK – Словакия;
TR – Турция;	UK – Великобритания			

Източник:

EU YOUTH REPORT – 2009 –

http://ec.europa.eu/youth/pub/pdf/eu-youth-report_en.pdf

Н. Колева

СТАТИСТИЧЕСКИ ДАННИ ЗА МЛАДЕЖТА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ³

- В ЕС живеят около 96 млн. млади хора между 15 и 29 години, което съставлява почти 20% от общото население. До 2050 г. се очаква техният дял да намалее с 15,3 %.

- В сравнение с 2000 г. около 3 млн. повече млади хора учат във втора степен на формалното образование и с около 1 млн. повече са завършили различни форми на обучение. През 2006 г. броят на студентите е нараснал с 25% спрямо 1998 г.

- В ЕС 20% от децата не достигат основния стандарт за компетенции по четене и смятане. Младите хора на възраст между 18 и 24 години, завършили основно образование, възлизат на 6 млн.

- През периода 2000-2007 г. дялът на младите хора, напуснали преждевременно училище, непрекъснато намалява и възлиза на 14,8%. Повече от 50% от младите европейци между 25 и 29 години имат завършен втори етап на средното образование, а 29% от тях имат по-висока степен на образование.

- Повече от една трета от младите хора между 15 и 24 години могат да бъдат определени като имащи нужда от образование, заетост и квалификация. Дялът на безработните млади хора между 15 и 24 години е двойно по-висок в сравнение с дела на възрастните. През 2007 г. той възлиза на 15,3%, а през 2008 г. – на 15,4%. Дялът на безработните младежи между 15 и 24 години е 26%, като около 35% от младежите на възраст между 25 и 29 години са безработни повече от 12 месеца.

- Около 19 млн. деца между 0 и 17 години и 20% от младежите между 18 и 24 години

живеят в риск от бедност, от тях 18% получават заплащане, по-ниско от половината средна работна заплата за страната, в която живеят.

- Дялът на младежите, които са активни граждани и членове на някаква организация, възлиза на 22%, като при това има ясно различие между северните и южните страни на Европа.

- Около 49% от младежите на ЕС са членове на спортни организации. Най-популярните обединения и съюзи за млади хора са групите за организиране на свободното време и религиозните организации. Според данните 26,8% от младите мъже и 18,9% от жените между 16 и 29 години са участвали през последните 12 месеца в такива организации.

- Дялът на младите хора, които участват активно в политически партии или профсъюзни организации, е 4%. По-малко от 40% от младите хора между 16 и 29 години се доверяват на политици и политически партии или са неутрални спрямо тях. Дялът на младежите под 30 години, които имат доверие на Европейския парламент, е 63%.

- Дялът на младите хора между 15 и 29 години, живеещи на съпружески начала, е 24,5%, а дялът на извънбрачните деца - 37%.

- Около 2 млн. млади хора имат ментални проблеми, 17% от тях между 15 и 24 години са с наднормено тегло, 9% са с тегло, по-ниско от нормалното, и 24% пушат ежедневно.

- През 2007 г. 70% от младежите между 16 и 24 години използват редовно компютър.

Източник:

Zahlen (noch) ohne Gesichter: Erster Jugendbericht der EU veröffentlicht - <http://www.jugendpolitikineuropa.de/news-559.html>

Я. Панова

³ Данните са публикувани в доклад за младежта на ЕС „EU Youth report“, 2009

ПРЕДСТАВЯМЕ ВИ

ЕВРОПЕЙСКИ МЛАДЕЖКИ ПОРТАЛ

Европейският младежки портал⁴ подпомага гражданското участие и мобилността на младите хора в Европа. Той предлага разнообразна информация на европейско и национално равнище, която представлява интерес за всички младежи, които живеят, учат и работят в Европа. Порталът съдържа информация в осем основни области и включва 31 страни. Достъпен е на 25 езика. Информацията за отделните страни е на официалния език на страната и на английски език. Всеки посетител може да избере предпочитания език за участие в портала.

Европейският младежки портал дава възможност на младите хора да споделят своите възгледи чрез онлайн форумите за дискусия и да получат отговори на своите въпроси чрез европейската информационна мрежа Евродеск⁵.

Информацията в портала е структурирана в следните области:

- Обучение

- Работа
- Доброволчество/обмен
- Права на младите хора
- Портали за младите хора
- Информация за Европа
- Активно гражданско участие
- Пътуване в Европа

За всяка от областите се намира информация по конкретната тема, както и връзки за допълнителна информация.

Посредством менюто „Включете се!“ посетителите на портала могат да участват в дискусияния форум, да задават въпроси или да разказват истории. Те са достъпни на езика, на който са изпратени в мрежата.

Порталът осигурява възможност за поставяне на въпроси и осигуряване на обратна връзка.

М. Стоянова

ЕВРОПЕЙСКИ МЛАДЕЖКИ ФОРУМ

Европейският младежки форум (European Youth Forum) е международна нестопанска асоциация, създадена с цел да организира обучение, изследвания, дебати, семинари, срещи, публикации, информация или действия в защита на интересите на младите хора в Европа.

Функции

Основните функции на форума са:

- да действа като консултативен орган на международните институции (ЕС, Съвета на Европа, ООН и др.) по въпросите, отнасящи се до младите хора и младежките организации;

⁴ http://europa.eu/youth/about.cfm?l_id=en&file2redirect=index.cfm

⁵ http://europa.eu/youth/ask_general_question.cfm?1_id=BG

- да подпомага развитието на гържавната и институционалната политика за младежта;
- да въздейства върху политиката на международните институции по въпросите за младежта;
- да насърчава участието на младите хора и младежките организации в обществения живот и в процесите на взимане на решение;
- да подпомага обмена на идеи и опит, взаимното разбиране и равните възможности сред младите хора в Европа.

Организационна структура

Организационната структура на Европейския младежки форум включва следните органи:

- Генерална асамблея – главен орган, който взема решенията; състои се от представители на членовете на форума и се събира на всеки две години.
- Съвет на членовете – изпълнителен орган, който осигурява ефективно управление на текущите въпроси; състои се от по един делегат от всеки член на асоциацията.
- Управителен комитет – прилага политиката на Съвета и има организационни функции; състои се от 11 души, номинирани от пълноправните членове;
- Комисия за финансов контрол – извършва вътрешен одит на асоциацията;
- Секретариат, ръководен от Генерален секретар – Генералният секретар наблюдава и координира работата на секретариата и отговаря за ежедневните задачи на асоциацията под ръководството на управителния комитет; избира се от Съвета на членовете;
- Консултативен орган - разглежда молбите за членство и изготвя аргументирани доклади.

Източник:

European Youth Forum -

http://www.youthforum.org/en/system/files/yfj_public/about_us/en/StatutesEN.pdf

Членове

Членове на Европейския младежки форум са националните младежки съвети и международни неправителствени младежки организации в Европа. От всяка държава може да членува само по един национален младежки съвет. Неправителствени младежки организации могат да станат членове на Европейския младежки форум само когато техните цели и структури не са идентични с тези на членуващи вече организации.

Съществуват три категории членове на Европейския младежки форум:

- пълноправни членове;
- кандидат-членове;
- наблюдатели.

Критерии за пълноправно членство

Национален младежки съвет може да стане пълноправен член, ако отговаря на следните критерии:

- а) да е национален координиращ орган на неправителствените младежки организации в европейска държава;
- б) да е отворен към основни демократични промени и организации на национално равнище.

Международна неправителствена младежка организация може да стане пълноправен член, ако отговаря на един от следните специфични критерии:

- а) членовете ѝ да са поне 5 хил. младежи от десет европейски страни, като представителите от всяка страна да не са по-малко от 300 души;
- б) да има обоснована препоръка от Генералния секретар и Управителния комитет или от Консултативния орган към Управителния комитет

М. Стоянова

НОВИ ИНФОРМАЦИОННИ ПРОДУКТИ НА НАЦИД

ФИНАНСИРАНЕ НА ЧАСТНОТО УЧИЛИЩНО ОБРАЗОВАНИЕ - реферативен обзор, 41 стр., 7 реф., 23 изт.

В реферативния обзор се подчертава нарастващата тенденция за финансиране на училищното образование чрез публично-частно партньорство. Представена е световната практика в тази насока и са посочени национални програми и политики, както и добри практики за осигуряване на образователни, управленски и поддържащи услуги чрез публично-частното партньорство. Направен е сравнителен анализ по определени критерии на състоянието на обучението в частните училища в избрани европейски страни. Съдържа се информация за частното образование в отделни страни като Германия, Естония, Канада, Латвия, Литва, Франция, Швеция.

ПОЛИТИКИ И МЕРКИ ЗА КОНТРОЛ И ПОДОБРЯВАНЕ НА ПОВЕДЕНИЕТО И ДИСЦИПЛИНАТА В УЧИЛИЩЕ - реферативен обзор, 31 стр., 8 реф., 16 изт.

Разгледани са основните аспекти по отношение на мерките, които се предприемат, за да се осъществява контрол на поведението на учениците и да се подобрява дисциплината в училищата. Посочени са нормативните уредби, на които се основават тези действия и разработените стратегии. Представени са конкретни практики за подобряване на дисциплината и са описани видовете санкции и наказания на учениците. В обзора са обхванати следните страни: Австрия, Великобритания, Германия, САЩ, Унгария, Финландия, Франция и Швейцария.

ЗАКОНИ ЗА ВИШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ НА СТРАНИТЕ ЧЛЕНКИ НА ЕС - тематичен подбор, 21 док., 37 изт.

Тематичният подбор включва пълния текст на оригинален език на законите за висше образование на следните страни: Австрия, Великобритания, Германия, Испания, Люксембург, Норвегия, Унгария, Финландия и Франция.

КОНСУЛТАТИВНИ ОРГАНИ В УПРАВЛЕНИЕТО НА ВИШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ В НЯКОИ СТРАНИ ОТ ЕС - реферативен обзор, 28 стр., 14 реф., 14 изт.

Реферативният обзор съдържа сравнителен анализ на моделите за външно управление на висшето образование в Европа. Той е направен въз основа на съществуващите структури и органи за управление в системите за висше образование. Особено внимание е отделено на консултативните органи на национално ниво. Представени са ролята и дейността на консултативните органи в управлението на висшето образование в следните страни: Австрия, Германия, Естония, Испания, Италия, Латвия, Полша, Румъния, Словения, Финландия, Франция, Чехия и Швейцария.

ИНФОРМАЦИОННИ И КОМУНИКАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ В СРЕДНОТО ОБРАЗОВАНИЕ. ЕЛЕКТРОННО ОБУЧЕНИЕ, ЕЛЕКТРОННИ УЧЕБНИЦИ И КНИГИ - реферативен обзор, 59 стр., 7 реф., 24 изт.

Представено е проучване на Европейската училищна мрежа (European Schoolnet) за роля-

та на ИКТ в сферата на училищното образование в Европа, проведено през 2007 г., в което се прави анализ на състоянието и напредъка в използването на ИКТ в училищата. Реферативният обзор съдържа актуална информация за националните политики, иновативни практики и тенденции в тази област, като са дадени примери за Великобритания, Гърция, Дания, Норвегия и Чехия. Представени са редица образователни портали, както и някои европейски проекти за прилагане на ИКТ в училищата. Разгледани са аспектите на електронното обучение – електронни учебници и книги, програмни средства, обучаващи програми, мултимедия, ергономична оценка на програмния продукт, техническо оборудване и др. Обхванати са основно следните страни: Австрия, Великобритания, Германия, Франция, Холандия и САЩ.

ПОЛИТИКА ЗА МЛАДЕЖТА В ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ. ДЪРЖАВНИ И МЕСТНИ СТРУКТУРИ - реферативен обзор, 12 стр., 2 реф., 3 изт.

Дадена е дефиницията на понятието „младеж“, формулирана от Генералната асамблея на ООН с резолюция 36/28, възприета от ЮНЕСКО и приложена в международното право. В табличен вид са представени разнообразните възрастови групи на младежите, които европейската статистическа служба Евростат използва за целите на своите статистически данни. Разгледани са основните модели на държавни и местни структури, реализиращи политиката за младежта в ЕС като са посочени конкретни примери за страни като Австрия, Белгия, Великобритания, Германия, Гърция, Дания, Естония, Ирландия, Испания, Португалия, Румъния, Словения, Унгария, Финландия, Франция, Чехия, Холандия и Швеция.

ПОЛИТИКИ И МЕРКИ НА ДЪРЖАВИТЕ ОТ ЕС ЗА ЗАДЪРЖАНЕ НА КАДРИ С ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ, ЗАВЪРШИЛИ ДЪРЖАВНИ УНИВЕРСИТЕТИ - реферативен обзор, 20 стр., 12 реф., 16 изт.

Представени са политиките и предприетите мерки на някои страни членки на ЕС, насочени към задържане на кадри с висше образование, и особено на завършилите държавни университети. Една от прилаганите мерки за задържане на студентите е отпускането на кредити или други материални стимули. Разгледани са аспектите на студентското кредитиране в някои страни - нормативна уредба, право на кредитиране, погасяване на кредита, срок за изплащане, безлихвени и нисколихвени кредити. Представени са и други мерки за задържане на кадри с висше образование, които се прилагат в Австрия, Великобритания и Германия. Като добра практика са посочени мерките, прилагани от Техническия университет във Виена.

ПРОЦЕДУРИ ПО ОТКРИВАНЕ НА ВИСШИ УЧИЛИЩА В СТРАНИТЕ ЧЛЕНКИ НА ЕС - реферативен обзор, 24 стр., 5 реф., 9 изт.

В реферативния обзор са разгледани процедурите и критериите за откриване и функциониране на институциите за висше образование в Австрия, Германия, Полша, Унгария и Холандия.

ПОМОЩНИ УЧИЛИЩА. ДЕЦА СЪС СПЕЦИАЛНИ ОБРАЗОВАТЕЛНИ ПОТРЕБНОСТИ - реферативен обзор, 46 стр., 12 реф., 14 изт.

Направен е анализ на политиката и практиката в ЕС по отношение на децата със специални образователни потребности, като специално внимание е отделено на политиката на Австрия, Германия, Белгия и Франция. Общата тенденция е да се развива политиката на приобщаване на учениците със СОП в общообразователната система. Друга

налагаща се тенденция е трансформирането на специалните училища и институти в ресурсни центрове и развиването на допълнителни дейности, свързани с грижата и интегрирането на деца със СОП. Разгледани са основните принципи на приобщаващото образование. Представена е образователната политика за учениците в риск и за учениците с увреждания в страните от Югоизточна Европа, както и политиката на равен достъп до качествено образование за децата от ромски произход в Унгария и Румъния.

ФУНКЦИИ НА ДЪРЖАВАТА В УПРАВЛЕНИЕТО НА ВИСШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ - реферативен обзор, 34 стр., 7 реф., 13 изт.

Разгледани са функциите на държавата в управлението на системите за висше образование така, както са регламентирани в националните законодателства. Представени са държавните органи и техните отговорности за вземане на решения, както и равнищата, на които се извършва управлението на публичното образование. Реферативният обзор обхваща следните страни - Австрия, Германия, Латвия, Полша, Словения, Унгария и Швейцария.

СТРУКТУРА И ТЕХНОЛОГИЯ НА ДЕЙНОСТТА НА НАЦИОНАЛНИ АГЕНЦИИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ, АКРЕДИТАЦИЯ И ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВО ВЪВ ВИСШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ - реферативен обзор, 36 стр., 8 реф., 19 изт.

Направен е обзор на органите за външно и вътрешно осигуряване на качеството на висшето образование в над 30 страни от Европа. Представени са националните и някои международни организации за осигуряване на качеството на висшето образование. Подробно са разгледани системите за акредитация и осигуряване на качество във висшето образование в следните страни: Белгия, Великобритания, Германия, Полша, Финландия, Холандия и Чехия.

ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ

- ЕК** - Европейска комисия
ЕС - Европейски съюз
ИКТ - информационни и комуникационни технологии

